

Молода Україна

журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XXXI

ЛЮТИЙ — 1981 — FEBRUARY

Ч. 297

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C.
V2A 6X3

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J. 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko
78 Kensington Park Rd.
London W. 11, — England

МОЛОДА УКРАЇНА

MOLODA UKRAINA

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді.

Голова ЦК: В. ПЕДЕНКО

Редакція Колегія:

Л. Ліщина, С. Голубенко,
Ю. Криволап, В. Родак, А. Лисий,
О. Пошиваник, Л. Павлюк.

Адміністратор З. Корець

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Canadian Youth
Association ODUM.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: V. PEDEJKO
18 Henderson Ave.
Thornhill, Ont., Canada
L3T 2C0

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні 9.00 доларів
Ціна одного примірника: 1.00 дол.

В Австралії 6.50 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 70 центів

В Англії і Німеччині 7.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 80 центів (америк.)

В усіх інших країнах Європи 6.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 65 центів (америк.)

В усіх країнах Південної Америки 5.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 50 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо присилати поштові значки або інтернаціональні купони (International coupons) на суму 25 канадських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не заважають відповідати поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,
Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — Б. Олександров, П. Косенко, Т. Хохітва, М. Руденко, М. Вірний, Л. Українка. — А. Лисий — Приходить рік. П. Одарченко — Олена Пчілка і молодь. В. Шевченко — Друга Оксана. О. Пошиваник — В Чікаго відзначено 30-ліття ОДУМ-у. Привітання. З одумівського життя і праці. Родинна хроніка. Сторінка Юн. ОДУМ-у.

На обкладинці: Танцювальний ансамбль ОДУМ-у в Чікаго. Керівник
Іван Іващенко.

Борис ОЛЕКСАНДРІВ

ЕМІГРАНТ

Я вернуся до тебе, вітчизно моя...

M. Орест

Вже зима, вже зима.

Ні стеблини нема на лану.

Тихо падає сніг.

покриває мою сивину...

Як давно, як давно —

босоногим хлоп'ям серед нив —

Ось по цих доріжках.

по зеленому лузі ходив!

А тепер — скільки літ! —

із-за моря вернувся сюди,

Молодих моїх днів

пошукати заниклі сліди.

Все інакше тепер —

стали іншими села й поля,

Але обрій ті ж —

віє тугою рідна земля.

I в притихлих полях —

все ті самі сухі полині,

Гірко пахнуть здаля.

мов нагадують юність мені.

I так само згори —

на гринджолах-санках дітвора,

I бабусі в хустках,

що з водою ідуть до двора.

Вже зима, вже зима...

I ставок під снігами зачах.

Буду мовчкі іти

по сріблистих оцих килимах.

Буду сльози ронить,

буде вітер сніжинки мести,

Молодих моїх днів

не знайти, не знайти...

29. XII. 1971

БЕРЕЗЕНЬ

Ще одна заметіль — але сонячні стріли прорвались.
Білу шапку покори скидає пробуджений сад.
Так війнуло весною, що знову мені пригадались
Наші верби над ставом — і плеса левад...

Це вже березень, березень — сніг осідає цукристий
I брунатний хідник від веселого сонця прочах...
I новий небосхил — по-весняному світлий і чистий
У зіницях твоїх, у твоїх прояснілих очах...

**

Hi, весь я не умру...

Г о р а ц ій

Найгірше — це загинути безслідно.
От жив... помер... у яму... і кінець.
Прожив свій вік солідно чи негідно —
Він все одно згаса, мов каганець.

I байдуже — самотньо чи з почотом,
В квітках чи так в останню вийдеши путь.
Все промине. Майнє коловоротом
I хуртовини слід твій заметутъ...

Але коли зорею вогневою
Ti проіскрив життя своє земне,
Коли твій голос чуйною луною
Торкав серця — то він не промине.

Він перейде років глухі загати,
Минулих днів понуро-чорну тінь,
Щоб знов і знов дзвеніти і звучати
Крізь вітровийну сизу далечінь.

Найгірше — це загинути безслідно.
Ввійти у глину, воду і руду...
Але в житті життя відбивши гідно,
Tu не помреш — вернешся по сліду!

29. III. 1970.

ІЛЮЗОРНЕ

Мій прадід, кажуть, був садівником
В поміщиці Браницької. До світа
Підводивсь рано, спати йшов смерком,
Виводячи у люди мого діда.

Мій дід, підрісши, квітів не плекав,
А шпали й рейки клав на залізниці.
За сина дбав, і батько мій зростав,
Нових надій леліючи зірниці.

На схилі літ мій батько зрозумів,
Що час іде і все з дороги горне.
Що прадід, дід і сам він щось хотів,
Для чого справжня назва — ілюзорне.

Однак і я, за предками услід.
З надією на сина поглядаю.
Іди, мовляв, у країці, ліпший світ,
Іди, твори. Хоча я добре знаю,

Як марно мало здійснитися в житті,
Які ми всі малі і неспроможні.
Куди не йди — змикаються пути,
Куди не глянь — ілюзій порожні.

28.4. 1971.

БАНДУРИСТ

I. Китастому

Сивина — на скронях. Довгі брови — хмурі.
 Рукавом широким тонкий гриф обняв.
 Вихорем пробігли пальці по бандурі
 І нежданно-тихо, сумно заспівав...

Половіли трави. Золотіло поле.
 Колихала пісню синя висота,
 Він виводив тужно: "Доле моя, доле,
 Не вернути знову молоді літа!"

Не вернути, батьку. Правда — не вернути.
 Все — красу і силу — темний час бере.
 Тільки пісня вічна. Тільки пісні — бути.
 Тільки наша дума з нами не помре.

11. X. 1971.

СИН

Бачу я в ньому веселе наївне чудацтво.
 Бачу я в ньому своє відщуміле юнацтво.
 Бачу я в ньому свою невгамовану вдачу.
 Бачу я, бачу...

Знаю, що зрілість завершить шуміння зелене.
 Знаю, що мусить він взяти щось добре —
     як теж і недобре — від мене.
 Знаю, що в світі ніщо не щезає докраю.
     Знаю я, знаю...

Сину мій любий, життя не проходить безхмарно.
 Сину-дитино, старайся прожити не марно.
 В щасті чи горі — в собі не принижуй людину.
     Сину мій, сину...

22. XII. 1972.

НА ПЛЯЖІ

В тебе сонце в очах, у волоссі,
 В тебе легкий, танцюючий крок.
 Ти пройшла — та сліди твої босі
 В золотий затяглися лісок.

Море блисками-брізками грає.
 Нескінчено міняє пейзаж.
 Тільки хлюпне — і зразу змиває.
 І піщаний вигладжує пляж.

Раз-у-раз, без кінця, безупину.
 Щоб на хвильку пісок не просох.
 А ти прутком креслиш хатину,
 Де з тобою ми житимем вдвох...

7. VII. 1973

НЕ НАРІКАЙ!

Людина єсьм. Мене гнітуть слаботи...

P. Грабовський

Я нарікаю сам. На це, на те, на інше.
 Людина єсьм. Розшарпаний украй.
 Але в скількох буває значно гірше?
 Не нарікай,
 Терпи —
 Не нарікай!

Воно було б, можливо, справедливо
 На цій землі для всіх створити рай.
 Та бачиш сам — це зовсім неможливо.
 Не нарікай,
 Кріпись —
 Не нарікай!

Щасливим бути кожен з нас хотів би.
 Та щастя де? В собі його шукай!
 Якби знайшов — душою просвітлів би.
 Отож пильний,
 Шукай —
 Не нарікай!

Коли втомивсь — відгонь завчасну втому.
 Коли лихий — невинних не карай.
 І раз у раз кажи собі самому:
 Не нарікай,
 Дружок —
 Не нарікай!

22. XII. 1972

**

FINALE

(Признання у хуртовину)

Зима, зима! Сніги і буревії,
 І заметіль — крутіжно-біла тъма.
 Які ж мені тепер лишились мрії,
 Коли, по-правді, мрій уже нема?

Коли, по-правді, змущене дозвілля —
 Мов глупий грак у плутаних стрибках.
 Коли в саду — скелетно-чорне гілля
 І від морозу — квіти на шибках.

Зима, зима! Пора на білі вірші,
 На білі сні, що мають гожий зміст.
 Гіркі слова — летіть собі, найгірші,
 У сніжний вир, бо скажуть — песиміст!

І так тебе в малій обмежать смузі,
 І так тебе в тісну запхають кліть,
 Що просто плач. Я, звісно, винен, друзі,
 Але прошу: суворо не судіть!

Зима, 1979.

(Із збірки "Поворот по сліду", Едмонтон-Торонто, 1980).

А. ЛИСИЙ

ПРИХОДИТЬ РІК

Дивимося на Новий Рік, що оце почався, як на рік продовження нашої праці в українській громаді та конкретно в одумівському середовищі. Актив ТОП-у й ОДУМ-у на переломі 1980-1981 рр., можливо більше ніж в минулому, зайнявся самоаналізою та критичним переглядом нашої праці та плянування на майбутнє.

Не будемо пессимістами, але мусимо таки прийняти до уваги, що праця кожної молодечої організації в українській діаспорі стає більш і більш складною і труднішою. Обставини життя та постійно змінні і постійно негативні впливи ззовні на нашу молодь роблять свій знак. Результати не завжди задовільні, не дивлячись на добру волю і віддану працю нашого активу.

Помічається також втома. Тобто втома тих, які віддали багато років праці для загального добра нашої молоді. Почувається брак нових ідей, нових шляхів, які б притягували, захоплювали молодь і гуртували б її коло нас. Силою і наказом орудувати — не дасть позитивних наслідків.

Петро ОДАРЧЕНКО

ОЛЕНА ПЧІЛКА І МОЛОДЬ

СПОГАДИ ПРО ОЛЕНУ ПЧІЛКУ

(До 50-их роковин з дня смерти)

Видатна українська письменниця і громадська діячка Олена Пчілка залишила цінну літературну спадщину: талановиті поезії, оповідання, драматичні твори, наукові праці з ділянки українського фольклору та етнографії, публіцистичні статті, а також твори дитячої літератури. Письменниця була активною громадською діячкою, великою патріоткою, редактором, видавцем, журналісткою.

І одночасно з такою різноманітною діяльністю Олена Пчілка вславилася як самовіддана діячка національного виховання молоді. Вона виховала в національному дусі не тільки своїх дітей, зокрема свою дочку Ларису, що стала світової слави українською поетесою; Олена Пчілка виховала й тисячі молодих людей кількох поколінь.

Надаючи великої ваги справі національного виховання дітей і юнацтва, Олена Пчілка — так само як І. Франко та Б. Грінченко — зробила великий вклад в історію української дитячої літератури. Власне свою письменницьку діяльність Олена Пчілка розпочала в 1867 році — на 18-му році свого життя — як дитяча письменниця. За порадою Михайла Старицького, вона перекладала казки Андерсона. І з того часу Олена Пчілка аж до глибокої старості приділяла дитячій літературі особливу увагу. Не зважаючи на великі труднощі та на величезні матеріальні втрати й збитки, Олена Пчілка видавала дитячий журнал "Мо-

Та все ж працювати мусимо і будемо. В цьому є наше приречення і наша доля, якої скинути з себе не можемо. Після довгих шукань і перегляду наших спроможностей, мусимо не обмежуватися лише самобичуванням. Кожен, хто має кращі ідеї і кращі пляни, повинен доказати це в активній і продуктивній праці. Наріканням і постійним доказуванням помилок інших далеко не заїдемо. Так можуть робити лише ті, які самі не є здібні зрушити з місця і показати приклад.

Не будемо бавитися в проценти. Кожна українська молода людина, яка провела хоч один рік в одумівськім суспільстві — це вже є позитив. Будьмо реалістами, а не мрійниками. Результат є підсумок того, що дається і того, що сприймається. Не завжди результати задовольняють наші бажання. Але якщо не буде наших намагань досягнути можливого максимуму — тоді не буде ніяких, навіть найменших, корисних результатів.

Отже дивімся на наступний рік, як рік нових викликів до змагання.

лода Україна" як додаток до тижневика "Рідний Край".

Діяльність Олени Пчілки як дитячої письменниці пов'язана була з її виховно-педагогічною працею. Бажаючи уберегти своїх дітей від русифікаційного впливу чужої школи, Олена Пчілка перша з тодішніх українських діячок учила своїх дітей рідною мовою. При навченні рідною мовою, як слішно зазначає М. Драй-Хмара, Леся Українка "вийшла серйознішою і освіченішою від багатьох дітей свого часу. Надзвичайно важливим є те, що навчання провадилося рідною українською мовою, завдяки чому дитина не відривалася від національного ґрунту. Не можна не вбачати в цьому великого виховного таланту її матері, що ввесь час стежила за освітою своїх дітей та керувала нею. Як не тяжко було в ті часи учити дітей по-українському (бо жодного українського підручника тоді не було), все ж таки Лесина мати, жінка високоінтелігентна й глибоко переконана українка, переборола всі труднощі й домоглася того, що її діти здобули солідну освіту". (М. Драй-Хмара. Леся Українка. К. 1926, стор. 9).

Щоб дати своїм дітям відповідну лектуру рідною мовою і одночасно познайомити їх із зразками видатних творів польської й російської літератури, Олена Пчілка перекладала українською мовою п'ять поетичних творів Сирокомлі, Пушкі-

на їй Лермонтова і видала їх окремою книжкою під назвою "Українським дітям" (1882). У цей збірник увійшли такі твори: "Співець" (із Сирокомлі), "Анчар" (з Пушкіна), а також твори М. Лермонтова: "Гілка з Палестини", "Три пальми" і "Мцири". Ці п'ять поезій Олена Пчілка переклада як додаток до складеного нею українського букваря.

Олена Пчілка виховала не тільки своїх дітей, а й десятки тисяч чужих дітей. Видатна письменниця й педагог Олена Пчілка до останніх років свого життя володіла чаром впливати на дітей, на юнаків та юначок. Її сильна вольова натура, її великий патріотизм, її вміння переконувати діяли з великою силою на молодь. Свої думки, свої ідеї, свою вольову діяльність любов до України та до українського народу Олена Пчілка перелила не тільки в своїх дітей, — вона перелила її і в молоді серцях тих дітей і юнаків, що мали щастя бачити цю енергійну діячку й чути її палкі промови й заклики.

Олена Пчілка мала великий і благодійний вплив і на тих, що її ніколи не бачили, але читали її талановиті твори, сповнені високого ідейного змісту. Герої багатьох її творів — це молоді люди, що живуть, працюють і борються для добра свого народу й своєї рідної країни. Героїня поеми "Козачка Олена" — молода дівчина патріотка, вона перемагає своє особисте горе і невтомно працює для громадського добра, для добра своєї країни. Олена — це образ сильної духом вольової дівчини, що всю себе віддає на служіння своїй країні й своєму народові.

Образ вольової дівчини-патріотки змальовано і в поемі "Юдіта". Дівчина вбиває ворога своєї країни, вона знає, що її чекає смерть за цей вчинок, але ніщо її не спиняє, вона свідомо йде на смерть за рідний край. Героїня оповідання "Товаришки" Любка Калиновська здобуває вищу медичну освіту за кордоном і потім повертається на рідну Україну, іде в глухе село й самовіддано й безкорисливо служить простим людям.

Олена Пчілка — самовіддана працівниця на народній ниві — змальовує в своїх творах героїчну молодь, зокрема молодих дівчат-патріоток, вольових, сміливих юначок, що невтомно працюють і борються для добра своєї країни й свого народу.

Цими творами Олена Пчілка виховувала в молоді любов до свого народу, до своєї мови, до рідної культури.

Цій самій меті служили й дитячі п'еси Олени Пчілки, які відзначалися живою розповіддю, прекрасною мовою, патріотичним змістом і моральними мотивами. Повчальний характер п'ес не порушував їх літературних якостей. Збірничок для дітей "Книжка Різдвянка" виховував у дітей любов до рідних національних традицій.

Тому то так любили гадяцькі діти бабусю Ольгу — авторку чудових дитячих п'ес, оповідань, казочок та пісеньок.

Любили її й старші учні за її щирість, за її сміливість, за її безкомпромісівість, за її молодечий бойовий дух, за її велику прихильність до української молоді. І я можу це ствердити на підставі

власних спостережень і спогадів про зустрічі з Оленою Пчілкою та про розмови з нею.

В 1918-1920 р.р. я жив у Гадячому на Полтавщині, де в той час жила й Олена Пчілка. Я був учнем Гадяцької гімназії, мені було 14-16 років у ті часи. В останні роки свого навчання в гімназії я жив у тому самому ж будинку, в якому жила й Олена Пчілка — у старенькому будинку Драгоманових, у якому народився наш славний учений і громадсько-політичний діяч М. П. Драгоманов (1841) і його сестра Ольга Петрівна (1849), відома під прибраним літературним прізвищем Олени Пчілки. Я часто зустрічався з Ольгою Петрівною, часто розмовляв із нею. Деякі епізоди дуже яскраво й виразно збереглися в моїй пам'яті.

1918 року — за часів, коли в Гадячому при владі були німці й російські монархісти, в гімназії настали великі зміни: директора-українця звільнили, повернувшись старий директор-росіянин Петров і повернулися старі порядки. Але це недовго тривало. 30-го листопада місто зайняли військові частини Української Народної Республіки. А в грудні 1918 року в гімназії відбулося урочисте свято перейменування "Гадяцької мужської гімназії" в "Гадяцьку хлоп'ячу гімназію ім. М. П. Драгоманова". Це було одночасно й свято перемоги Вільної Самостійної України над ворожими російськими монархічними елементами. Організаторами Свята були члени Гуртка Українознавства Гадяцької Української Шкільної Молоді і надхненниця цього Гуртка Олена Пчілка. На цьому святі виступав хор Гуртка, солісти, декламатори. Тоді і я — секретар Гуртка Українознавства — з надзвичайним піднесенням декламував твір О. Олеся "Живи, Україно!" Наші дівчата — гуртківки під доглядом Олени Пчілки чудово прикрасили зали: на стінах висіли гірлянди з гілок сосни й ялини, чудові віночки з зеленого барвінку, тут же були й портрети українських письменників, прикрашені вишитими рушниками, зокрема великі портрети Шевченка й Михайла Драгоманова. Але найголовніше й навидатніше в цьому святі була чудова доповідь Олени Пчілки про свого славного брата Михайла Драгоманова. Це були власне спогади Олени Пчілки про юнацькі роки свого брата. Тоді я мав щастя познайомитися з Оленою Пчілкою.

Незабаром я переїхав до помешкання Олени Пчілки в Драгоманівському будинку. Ольга Петрівна була дуже ласкава й привітна. Перш за все вона повела мене на край своєї садиби, на край так званої Драгоманівської гори, звідки відкривався краєвид надзвичайної краси. Але тепер, коли минуло понад 60 років з того часу, я стояв на цьому високому узгір'ї, зачарований красою цього безмежно гарного, безмежно чудового краєвиду, я дам краще слово Олени Пчілці, яка зуміла так докладно і так прекрасно змальовувати цей величний краєвид. Цей опис надруковано в передньому слові до спогадів Олени Пчілки про Михайла Драгоманова. Ось цей мальонок краєвиду неперевершеної поетичної краси.

С на Україні, серед милої Полтавщини, багатої на гарні куточки, чудовий краєвид! Це той, що

з'являється перед очима, коли дивитись на нього з високого узгір'я стародавнього, гетьманського міста Гадячого. Станете на краю "Драгоманівської гори", і перед вами відразу розстелиться велика долина Псла. Та яка ж широка і розмаїта! Псьоль звивається по ній химерним бігуном, леліючи плетеницею рукавів-перетоків; а тут ще й сестриця Грунь вибігає з очеретів і перед самим Гадячем впадає Пслові в обійми, доповняючи його води чистою, блакитною течією та обгортаючи разом з ними той мілій острівець, що лежить мов у віночку з кучерявих верб: кучері їм звили ті щедрі води. Поза островом геть далеко стеляться долиною луки, яріють зеленощами свіжих трав, перелісків та поодиноких розкішних дерев, що розбіглися по тих просторах. Перед тією панорамою мов збігла з гадяцького узгір'я й стала на останньому горбочку, над самими водами й луками, маленька церковця, присвячена архангелові Михайлі, патронові города; поблизу золотим хрестом, окрита високими гіллястими деревами. Дійсно тільки б на ангельських крилах витати над тим краєвидом! Гарний він літньою порою, як пишає зеленощами, радісним життям, красен і зимовою добою, як долина здається ще просторішою — укрита широким, білим сніговим подолом, що сяє блисками і по сивій мережці вод, скованих кригою, і на білих роздолах, по срібних кучерях дерев, опущених інеєм; красен той вільний краєвид і на провесні, як уся велика біла пелена повернеться в широку, вільну повідь, розіллється геть-геть долиною, а небо весняне відбивається в ній сяйвом, блакитто!

Ліворуч від Драгоманівської гори біліють хатки, розбіглисся по підгір'ї, разом з садочками, вільно, де самі хотіли, спускаючись до гадяцького Подолу. Ще далі, за Грунню, простяглося друге велике узгір'я, обгортаючи понад Пслом широку долину: внизу підгір'я — видніють села, понад ними красують рівними барвами картаті ниви, веселі гаї, а ще вище, на самім обрію, стоять високі, думливі могили, насыпані у прадавні часи невідомим племенем.

Уесь краєвид замикається проти Драгоманівської гори темною, довгою смugoю поважного бору.

Такий краєвид побачите з "Драгоманівської гори", з того крутого виступу гадяцького узгір'я, що найбільше підступився до Псла, щоб найліпше бачити красу його долини. На верху того виступу стоїть старосвітське дворище, з забудуванням під солом'яними стріхами. У більшому будинку, що стоїть повернений причілком до тихої, невеличкої вулички, омаяний давніми шовковицями та акаціями — народився Михайло Драгоманов; тут, у цьому дворищі на високій горі, виростав він, проводив свої дитячі літа.

І показавши цей краєвид, Олена Пчілка сказала: "Ось тут, де ви зараз стоїте, стояли також і насолоджувалися красою цього краєвиду Леся Українка, Ольга Кобилянська та інші видатні письменники й українські діячі. Тут вони діставали надхнення для своєї творчої діяльності".

І я часто стояв або сидів на цьому краю Драгоманівської гори і дивився на цю непереверше-

Петро КОСЕНКО

МОЇМ СПІВУЧНЯМ НА ЗГАДКУ

Привіт вам, незабутні друзі!
Хто з вас ще сонце зустріча?
Хто врятувався від меча
В страшній останній завірюсі?
Хто з вас сподобивсь берегти
Могил батьківський мир і спокій,
А хто на шкапі кривоногий
Подавсь, як я оце, в світи?
Світи незнані, таємничі
З колиски снилися мені,
З колиски наяву й ві сні
Я часто чув їх владні кличі.
Було маленьким школярем,
Мандруючи по маті світу,
Я снів про соняшну Флоріду
І думав: що таке Гольфштрэм?
Як тільки вчительська указка
Торкалася півкуль землі
Я поринав туди, де казка,
Де дивні ходять кораблі,
Де всі вікують без керей,
Де певно панорома цвіте,
Де жаром дишуть орхідеї,
Де хліб на дереві росте...

Хвала вам, чудернацькі мрії,
Моїх без журних днів весни, —
Я вас проніс крізь буревії
Мого мужіння в дні війни,
Проніс крізь болі чужини
І мирних днів перипетії!

I де б я, друзі, не блукав,
Якими б не бродив шляхами
В душі і серці був я з вами,
Я вас на мить не забував!
Привіт же всім вам, хто до нині
Стойть ще міцно на часах,
А хто помер — хай в благостині
Царствує вічно в небесах!

Рочестер, Н. Й., 1980 р.

ну красу рідної природи, дивився на рідну римарівську річку Грунь, що тут перед самим Гадячем "впадала Пслові в обійми". Це було справжнє щастя, справжня велика естетична насолода! Я любив цей куточек, любив і старенький Драгоманівський будинок, що мав вигляд звичайної селянської хати та ще й під солом'яною стріхою. Вхід до моєї кімнати був через сіни — по лівий бік сіней. Через ці самі сіни був і вхід до кімнати Олени Пчілки — по правий бік сіней. Я майже щодня бачив Ольгу Петрівну, часто розмовляв з нею. А коли я готовувався до доповіді про Лесю Українку, яку я мав прочитати на засіданні Гуртка Українознавства, то Ольга Петрівна дуже допомогла мені своїми цікавими розповідями про Лесю Українку і навіть на окремому аркуші написала мені про літературний гурток "Плеяду", що мав ще й іншу назву: "Література". До цього

Частина дівчат з танцювального ансамблю "Веснянка" в Торонто.
Керівник Микола Балдецький.

Фото О. Харченка

**ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ ОДУМ-У В ТОРОНТО
"ВЕСНЯНКА"**

усіх широко запрошує на

ВЕСНЯНІ ВЕСЕЛІ ВЕЧЕРНИЦІ

з концертовою програмою

в суботу 9-го травня 1981 р.

в авдиторії Литовського комплексу

2185 Stave Bang — Mississauga, Ontario

ГРАТИМЕ ОРКЕСТРА "СОЛОВЕЙ" — СМАЧНИЙ БУФЕТ

Вступ 10 дол. дорослі; 8 дол. студенти

ВВЕСЬ ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ДВОТИЖНЕВУ КОНЦЕРТОВУ
ПОДОРОЖ АНСАМБЛЮ ДО ФРАНЦІЇ, ЩО ВІДБУДЕТЬСЯ
НА ПОЧАТКУ СЕРПНЯ 1981 РОКУ.

Квитки вступу можна набувати у членів ансамблю.

гуртка належали тодішні наймолодші українські письменники, а зокрема й Леся Українка.

Ніколи не забуду цікавої доповіді Олени Пчілки про Панаса Мирного. З цією доповіддю вона виступала на вечорі Гуртка Українознавства на початку 1920 року. Я тоді записував цю доповідь, і цей уривок запису зберігся в мене й до цього часу. Минуло 60 років з того часу, чорнило вицвіло, але й тепер можна розібрати цей текст запису. Олена Пчілка радила гімназійні молоді читати твори Панаса Мирного, високо оцінюючи мову цього видатного письменника. Мова Панаса Мирного, — казала вона, — “це щире золото, лексика Нечуя-Левицького біdnша, в Мирного ж бачимо таке багатство образових народних слів, як рідко в кого. Прекрасний також і склад речень Мирного, звороти народні... На мову нашу літературну молоді автори повинні звернути більшу увагу, ніж вони, здається, звертають тепер”...

І ми, молоді хлопці й дівчата, уважно прислухалися до слів видатної письменниці й за її порадою з великим захопленням читали твори славного нашого земляка Панаса Мирного, а також і твори інших українських письменників. Олена Пчілка була душою Гуртка Українознавства Гадяцької Української Шкільної Молоді. Вона була організатором цього гуртка молоді ще до революції. Тоді гурток був нелегальним, підпільною організацією. Після революції 1917 року Гурток Українознавства став масовою організацією середньошкільної молоді міста Гадячого. До Гуртка належали учні хлоп'ячої й дівочої гімназії, реальної гімназії, Вищої Початкової Школи й дво-річних Педагогічних Курсів.

В останній рік навчання в гімназії я одночасно вчився й на Педагогічних Курсах, бажаючи здобути кваліфікацію народного вчителя. І тут Олена Пчілка дуже допомогла мені: вона дала мені повний комплект свого журналу “Молода Україна”, який я повністю використав, коли давав у школах практичні лекції. У “Молодій Україні” було багато чудових оповідань, віршів, які стали мені в великий пригоді під час моєї педагогічної практики.

Олена Пчілка брала діяльну участь в улаштуванні Шевченківських Свят у гімназії. Розпорядники Свята (члени Гуртка Українознавства) приходили до Олени Пчілки й просили, щоб вона дала для прикраси залі свої чудові рушники й килими. Ольга Петрівна завжди радо позичала нам свої вишивані рушники й сама приходила в гімназію й своїми порадами допомагала прикрашати велику залю, де відбувалося Шевченківське Свято. І в день Свята заля виглядала як пишна квітка: стіни залі були прикрашені портретами Шевченка, Франка, Лесі Українки, М. Драгоманова, Б. Грінченка, Панаса Мирного та інших письменників. На стінах висіли килими, плахти, рушники й гірлянди з соснових та ялинових гілок, а також вінки із зеленого барвінку. До Шевченківського Свята готовувалися кілька місяців усі відділи Гуртка Українознавства: співочий, драматичний, лекційний, музичний, декламаційний. І це величне Свято відбувалося дуже урочисто: доповідь була прекрасно підготована, хор під керів-

23-ТЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ ОДУМ-У

відбудеться

в суботу 18-го квітня 1981 року

в залі
Української Православної Громади Св. Юрія
4 Августа вул. — в Ст. Кетеринс, Онт.

ПОЧАТОК 8:30 ГОД. РАНКУ

В цім же приміщенні відбудеться

ЗАГАЛЬНИЙ З'ЄЗД
ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ТОП-У КАНАДИ

у п'ятницю 17-го квітня 1981 року.

ПОЧАТОК О 6-ІЙ ГОД. ВЕЧОРА

Усі Старші Виховники та всі члени ОДУМ-У
ласкаво запрошенні взяти участь у нарадах.

ЦК ОДУМ-У

ництвом Кіндрата Савича Діхтярьова співав чудово, декламації так само були прекрасні, визнанілася своїм мистецьким виконанням і струнка оркестра, а член Гуртка Сергій чарував усіх своєю грою на бандурі. На другий день Свята драматичний відділ Гуртка Українознавства ставив п'есу Шевченка “Назар Стодоля”. А для дітей початкових шкіл міста Гадячого влаштовували Шевченківські дитячі ранки з цікавою й різноманітною програмою. На дитячих ранках ставили п'есу Олени Пчілки “Весняний ранок. Тарасовий”. Ця п'еса мала великий успіх. В улаштуванні цих свят Олена Пчілка завжди брала найдіяльнішу участь.

Одно з таких свят особливо добре пам'ятаю. Це свято відбувалося 11-го березня 1920 року. З наказу Х. Раковського день Шевченка був проголошений “всенародним святом”, днем “вільним назавжди від праці”. Цей закон був чинним лише один рік. Починаючи з 1921 року, день Шевченка завжди був робочим днем, ніхто вже й не загадував декрету Раднаркому, який 27 лютого 1920 року підписав голова Ради Народних Комісарів Х. Раковський. Але день 11-го березня 1920 року був справді днем “вільним від праці”. В цей день і в Гадячому відбувалися парада військ, маніфестація, військова оркестра весь час грали бравурні марші та Інтернаціонал, на масовій демонстрації (тоді називали її “маніфестацією”) носили портрети Шевченка, всюди маяли червоні пра-пори, оратори виголошували палкі промови, називаючи Шевченка (відповідно до декрету Раковського) “захисником батрацько-селянських інтересів”. Всі учні початкових і середніх шкіл брали участь у цій демонстрації. Коли колони середньошкільників (учнів трьох гімназій і Педаго-

гічних курсів) дійшли до будинку гімназії й зупинилися тут, з палкою промовою виступив директор хлоп'ячої гімназії ім. М. П. Драгоманова Боряк. Його промова цілком відрізнялася від офіційних промов. Директор Боряк говорив про Шевченка як про Національного Пророка, підкреслюючи його вирішальне значення для національного відродження українського народу та для національно-визвольної боротьби українського народу за свободу й державну незалежність. Група гімназистів-членів Гуртка Українознавства стояла в першому ряду колони. Хлопці й дівчата були в національніх убраних. Захоплені промовою свого улюблена директора — щирого українського патріота, хлопці витягли з-під чумарок українські жовтоблакитні прапори, високо піднесли їх угору, і з уст молоді залунав могутній спів "Ще не вмерла Україна". І в цей час до групи молоді підскочив як ужалений осою комісар Шубін, він несамовито кричав: "Петлюровци! Контрреволюціонери!" "Арестовать!" І групу молоді заарештували й повели кудись. Але тоді сталося неперебачене: всі гімназисти, гімназистки й курсанти кинулись до Шубіна з криком: "Ми всі співали! Арештуйте й нас!" І Шубін розгубився... Але на захист арештованих став завідувач відділу народної освіти Клочко-Жовнір. "Звільніть їх, вони ще не позбавилися націоналістичних впливів. Я беру їх на поруки", сказав він. І нас усіх звільнили. Коли я прийшов додому, Олена Пчілка хвалила гімназистів за сміливий вчинок. Вона не могла довго бути на цій маніфестації. "Мені аж у вухах гуде від того галасу, від тих маршів, а найбільше від того надокучливого "Інтернаціоналу", — скаржилася Ольга Петрівна.

Увечорі того самого дня (11 березня 1920 року) в гімназії відбувалося урочисте Шевченківське Свято. На початку свята ніяких представників влади не було в залі. А тому все йшло без усяких перешкод. Після "Заповіту" струнна оркестра виконала національний гімн "Ще не вмерла Україна". Всі встали і стоячи прослухали гімн. На сцені стояв великий бюст Шевченка, огорнутий жовто-блакитним прапором. Доповідач почав свою промову. І в цей час у залю ввійшли представники влади. Розпорядник вечора непомітно загорнув одну сторону прапора, щоб видно було тільки один колір. Але, побачивши це, до сцени підійшла Олена Пчілка і розгорнула прапор так, щоб обидва кольори були видні. Більшовицький комісар Крамаренко, побачивши розгорнутий шовковий жовтоблакитний прапор, вибіг на сцену, зірвав прапор, став його шматувати й несамовито кричав: "Петлюровщина! Контрреволюція!" Тоді до сцени підійшла Олена Пчілка і високо підняла руку і голосно гукнула: "Ганьба Крамаренкові! Ганьба. Крамаренкові!" І вся заляя як грім загула: "Ганьба Крамаренкові!" І вмить на грудях хлопців і дівчат зацвіли жовтоблакитні бантики й тризуби, які перед тим з обережності були сковані в кишенях.

Весною (здається, в травні) 1920 року в Гадячому в Народному Домі відбувалася Селянська безпартійна конференція. Учасники цієї конференції, що з'їхалися з сіл і хуторів Гадяцького

повіту, були в основному свідомі українці. Вони відверто виступили проти загарбницької політики більшовиків. На цьому селянському з'їзді був присутній і син Михайла Коцюбинського — Юрій. Один селянин, виступаючи з промовою, назвав Юрка Коцюбинського негідним сином славного батька. Коли офіційний представник влади запропонував послати привітання Ленінові, то більшість голосувала проти цієї пропозиції. Натомість більшістю голосів ухвалено послати привітання Центральному Комітетові Партиї Боротьбістів. На цьому з'їзді з палкою промовою виступала й Олена Пчілка. Вона сміливо й гостро критикувала дії чужої окупаційної влади й закликала селян до рішучої боротьби проти більшовиків. На з'їзді виступив і представник повстанського отамана Коваля. Він закликав селян до збройного повстання проти московських окупантів. Безпартійну конференцію розігнали, багатьох людей арештували. Раннім ранком постукала до мене Ольга Петрівна. "Вставайте, за мною "архангели" прийшли", — сказала вона. Я негайно ж одягнувся й вийшов із своєї кімнати. Два конвоїри повели Олену Пчілку через базарну площа до будинку Ревкому. Я йшов рядом з Оленою Пчілкою, конвоїри не проганяли мене. По дорозі Ольга Петрівна сказала мені, щоб я негайно пішов до військового комісара-боротьбіста Мусієнка і повідомив його, що Олену Пчілку арештовано. При цьому Ольга Петрівна дала мені й адресу комісара. Я негайно ж побіг, щоб виконати доручення Ольги Петрівни. Було дуже рано, ще тільки сонце почало сходити. Довгенько я стукав, аж нарешті, двері відчинилися, і я побачив дружину комісара. Я попросив у неї вибачення і розповів, чому я так рано збудив їх. Того ж дня Олену Пчілку завдали втручанню боротьбіста Мусієнка звільнено. Але Ольга Петрівна змущена була виїхати з Гадячого. Приїхала її наймолодша донька Ізідора Петрівна й забрала свою матір у Могилів-Подільський.

Минали роки... 16 грудня 1926 року я відвідав Ольгу Петрівну в Києві на Лук'янівці. Мені тоді вже було не 14 і не 16 років, а 23 роки, і я вже був тоді аспірантом Ніжинської Науково-Дослідної Катедри Історії Культури і Мови — секції української мови і літератури. Та хоч і минуло понад шість з половиною років після останньої зустрічі з Оленою Пчілкою, проте вона мене впізнала і зраділа, побачивши свого колишнього сусіда й вихованця. Я в той час збирав матеріали для своєї дисертації про життя й творчість Лесі Українки. Ольга Петрівна охоче відповідала на всі запитання й багато цікавого розповіла про дитячі й юнацькі роки своєї славної доні. Я всю цю розмову записав. Кілька разів я відвідував Олену Пчілку і багато довідався від неї.

На підставі цінних інформацій, які я одержав від Олени Пчілки та цінних архівних матеріалів, які я знайшов 1926 і 1927 року в Гадяцькому Музеї ім. М. П. Драгоманова, я написав розвідку на тему "Леся Українка й Олена Пчілка" і прочитав її 1927 року на науковому засіданні Секції української літератури та мови при Ніжинській Науково-Дослідній Катедрі. Пізніше, докладні-

ше опрацювавши цю тему, я написав і підготував до друку цю наукову розвідку. Але, на жаль, ця праця загинула. Залишилася тільки згадка про неї в "Записках Ніжинського ІНО та Науково-Дослідній Катедрі".

У вирі арештів, заслання, воєнних подій загинули й дві мої дисертації (одна з них про Лесю Українку) і наукові розвідки про Лесю Українку та про народні пісні, які я послав до "Записок Історично-Філологічного Відділу ВУАН" та до "Етнографічного Вісника ВУАН".

Але якимсь чудом збереглися у мене дві цінні книжки Олени Пчілки з її автографами — дарчими підписами. І я ці книжки зберігаю тепер у сейфі в банку як річ, дорожчу від усіх діамантів у світі.

Перша книжка в моєму житті з дарчим написом автора — це книжка, яка має таку назву: Олена Пчілка. Дві п'єси для дитячого театру. І. Весняний ранок Тарасові. 2. Казка Зеленого Гаю. Полтава. Видання Полтавської Спілки Споживчих Товариств. 1919. На титульній сторінці цієї книжечки рукою Олени Пчілки написано: "Вельми-пovажаному Петрові Одарченкові на добрий спомин про близьке сусідство. Прихильна Олена Пчілка. Гадяче. 1920, 10. V."

Другу свою працю Олена Пчілка подарувала мені в 1926 році, коли я відвідав її в Києві. Це відбиток із журналу "Україна", (ч. 2-3, 1926 року) статті Олени Пчілки "Слогади про Михайла Драгоманова". На першому чистому аркуші цього відбитку рукою Олени Пчілки написано: "Вельми-шанованному землякові, щирому надійному українцеві, Петрові Одарченкові на спомин про Гадяче, — від Олени Пчілки. Київ, 1926 р., 16-го грудня". Ця праця Олени Пчілки становить для мене подвійну цінність: поперше — своїм дарчим написом, а подруге — тим, що це ж та доповідь, яку Олена Пчілка читала в Гадячому в грудні 1918 року на урочистому Драгоманівському Святі — Святі перейменування "Гадячкої мужської гімназии" в "Гадяцьку хлоп'ячу гімназію ім. М. П. Драгоманова". Я, звичайно, був дуже зворушений таким цінним подарунком і щиро сердечно дякував Ользі Петрівні. Я показував цю книжку своїм друзям і дуже гордився цим надзвичайно цінним для мене подарунком Олени Пчілки. Але я добре розумів, що від лихого ока ворогів України треба ховати цей дарчий напис, і я взяв чистий аркуш паперу і обережно заклеїв цю сторінку.

1-го жовтня 1929 року о 4-ій годині ранку мене розбудило гучне стукання в двері. Ввійшли в мою кімнату два агенти ГПУ з ордером на право трусу й арешту. Вони пильно переглядали кожну книжку. Дійшла черга й до "Слогадів про Драгоманова" Олени Пчілки з дуже промовистим дарчим написом, який безперечно став би для слідчих речовим доказом для обвинувачення мене в українському буржуазному націоналізмі. Переґортаючи сторінку за сторінкою, агенти побачили, що це відбиток з дозволеного радянською цензурою історичного журналу "Україна", і поклали цей відбиток на місце, не звернувшись уваги на підклеєну першу сторінку. Я з полегшенням зідхнув.

T. ХОХІТВА

XX-ИЙ ВІК

У безмежності холодній
Космос, зорі та плянети.
Поміж ними в небезпеці
Подорожують ракети.

Що шукає там людина?
Слави, знань, чи мук і зла?
Чи для цих істот дрібненьких
Вже плянета замала?

Чи лиш хоче розгадати
Дітей Сонця мудрий код?
Чи порушить гармонійний
Тіл космічних хоровод?

Чи лиш хоче подивитись,
Як то виглядить здаля,
Обездолених народів
Кров'ю, втоєна Земля?

Як панують над малими
Сильні злодії й кати?
Як блукають по всім світі
Мої сестри та брати?

О, мислителі великі,
Як багато ви змогли:
Ви в свої старечі руки
Силу атома взяли.

То невже ж, щоб лиш піznати
Святу ПРАВДУ на Землі,
Треба бути геніяльним,
Чи... безумним, взагалі?

Може й так, може й безумним,
Як на цей жахливий вік,
Що лиш нівечить людину,
З дня-на-день і з року-в-рік.

Бо збагнуть не може розум,
Хоч вже й ранок за вікном:
Чи то сон життям здається,
Чи життя здається сном.

Торонто, 1975

І так Пчілчині спогади не були заарештовані. Пізніше до Ніжина приїхав мій батько й забрав мої речі й книжки в с. Римарівку на Полтавщині. І обидві книжечки зберігалися в материній скрині аж до того часу, коли я в день свого народження 20 серпня 1943 року навіки залишив рідну матір, рідного батька і рідну хату і взяв із собою ці дві книжечки Олени Пчілки з її дарчими написами. І тепер — на чужині ці дві книжечки найдорожчі для мене, як спогад про далекий Рідний Край, про незабутні роки своєї молодості, про свою незабутню виховательку славну письменницю і щиру українську патріотку Олену Пчілку.

Василь ШЕВЧЕНКО

ДРУГА ОКСАНА

Оксані та Миколі Метулинським
з нагоди 30-ліття ОДУМ-у присвячую.

Її ім'я було Оксана. Вона співала, їй вивчила мене приспівку:

Ой Василю, Василю, серденятко мое,
Не ходи ти у солдати, нехай батько іде!
Бо батько старий на світі нажився,
Ти ж, Васильку, молодий, та ще й не женився.

Висока, як тополя моторна, як ластівка, лишилася, як легенда в нашому селі. Багато пізніше на жниуванні пригадували її люди й подивляли, що ніхто в селі з-понад двісті родин не міг зрівнятися в роботі з Оксаною. Прясти, шити, ткати, полоти й жниувати, всіх лишала далеко позаді. Хто й при яких обставинах привів її до нас у село, я не знаю, знаю тільки, що вона з села над річкою Дінець, багатодітної родини найстарша донька, й все, що вона заробляла в нашему селі — передавала батькам на утримання родини. Та ба, з таким хистом трудівниця й доброго серця дівчина мусила деколи терпіти... голод, ще в часи, коли не голодувалося. Ось вона робить в Левка Минзаря: родина снідає вареники з сметаною, а Оксані дозволяють галушечок, або кулешику (так солоденько вимовляючи), страви, що в убогих родинах нічим не можуть замінятися.

В нас Оксана допомагала в господарстві, як захворіла й умерла наша мама (нас лишилось п'ятеро), а пізніше, як батько оженився вдруге, вона також була в нашій родині. Якось, комусь батько сказав, що й Оксану радили йому в жінки (за дружину). Ото вона прядути з нашою мамою-годувальницею й забавляла мене всякими приспівками, щоб не ліз до колеса прядки.

Пройшов буревій, грабіж і смерть. З такого гарного села тільки й лишився спогад, та деякі прикмети; все змінилося в руїні. 1938 року йду я з батьком по гамірливім місті, а батько, наче завжди в журбі, дивиться під ноги, під тиском страху й зліднів, побачив на другім боці вулиці когось, і звертається до мене: — Бачиш оту жінку з двома торбами? Ото Оксана! І окликнув її: — Оксано! Перейшли через дорогу, й вона радісно окликнулася: — О, дядько Микола, здрастуйте! А хто ж це з вами, котрий це? — Мовляв, з тієї ватаги сиріт, що вона знала колись. Батько назвав. Її обличчя пересмикнулося, якось дивно, бо тут належалося б при такій зустрічі дати гостинця; вона певно ще сама нічого не йла. Вона питала про решту родини, про маму. Батько коротко відповідав, а я дивився на таку милу й грайливу колись постать, що тепер стояла коло мене боса, з порепаною шкірою на ногах, жиливі худі руки, запечене кістляве обличчя, з двома торбами за плечима. Прийшла черга й батькові

спитати: — Як же ти живеш, Оксано? — Похапцем коротко змалювала картину її життя, що ось 42 роки постає в моїй уяві, як згадую ту зустріч: — Я ж таки вийшла заміж, сказала Оксана, удівець, та добрий до мене, й придбали троє дітей. Може б і легше жилося, так оцей колгосп жене в могилу живцем: від зорі до зорі робимо, ті каторжні норми виробляємо, а їсти не дають, та ще й страхують. А оце вже нема терпцю, та я сказала своєму чоловікові: "Що буде, те й буде, а зробімо ось так: лізмо під кручину в Дінці, та надеремо раків, а я раннім поїздом повезу в город, то може хоч яку хлібину куплю, вторгувавши за раки грошей? Оце везу трохи хліба, і радію, що дітей погодую, а що мені буде, що не вийшла жниувати, то нехай хоронить Божа сила!" Оце так і розійшлися, я її ще колись зустрічав та вже не міг говорити, кудись поспішаючи.

Отож в Канаді як почув ім'я Оксана Метулинська, в уяві піднялася ота друга Оксана, легендарна невільниця.

SIPCO OIL LTD.

HOME COMFORT DIVISION

83 Six Point Road
Toronto, Ontario M8Z 2X3 — Tel. 232-2262

1. Доставляє найкращої якості опалову оливу та дає безкоштовне чищення печей і обслугу
2. Вкладає і фінансує нові печі ("форнеси")
3. Вкладає прилади до звогчування повітря ("гюмідіфайрс")
4. Все фінансуємо на догодні сплати

— 24-годинна обслуга —

ТЕЛЕФОНУЙТЕ ВДЕЛЬ І ВНОЧІ:
232-2262

Свої рахунки можете платити безкоштовно у Community Trust Co. — 2299 Bloor St. W.

Провадимо також власні бензинові станції під назвою SIPCO. Просимо наших відборців заїжджати до наших SIPCO і наповнити авта бензиною.

Ол. ПОШИВАНИК

В ЧІКАГО ВІДЗНАЧЕНО 30-ЛІТТЯ ОДУМ-У

Ансамбль Бандуристів ОДУМ-у

в Чікаго.

Керівник Євгенія Косогор

(1980 р.)

Філія ОДУМ-у в Чікаго відзначила 30-ліття свого існування ювілейним бенкетом, у залі парафії св. Йосифа, 8-го листопада 1980 р. Бенкет, на якому було 285 осіб, відкрив голова філії Микола Сідельник. Привітавши гостей, він передав ведення програми молодшим одумівцям, Тарасові Коновалові й Марусі Луппо.

Після молитви, яку прочитав о. Іван Щерба, заступаючи Владику Константина, відбулася вечірня, під час якої були промови, привітання та виступи мистецьких одиниць філії. У своїй промові Віктор Войтихів, перший заступник Голови Головної Ради ОДУМ-у США, окреслив працю філії, зосередившись більше над творенням і працею та заслугою філії ОДУМ-у в Чікаго.

Головний промовець з Канади, Віктор Педенко, голова ЦК ОДУМ-у, проаналізував структуру ОДУМ-у та відносини членів до організації. Педенко підкреслював потребу членів присвятити більше уваги і праці в своїй організації, та що не можна сидіти на колись заслуженій славі, але треба далі активно працювати в рядах ОДУМ-у.

В залі були представники інших організацій і установ. На бенкет наспілo багато письмових привітів. Від Пласти привіт склала Ліда Ткачук. Між іншим, продавши свою домівку, ОДУМ тимчасово користується домівкою Пласти. Від молоді та української католицької парафії св. Йосифа склала привіт Оксана Мельник. У тій парафіяльній залі, танцювальний ансамбль ОДУМ-у відбуває свої проби. Представники організацій молоді Ліда й Оксана у своїх привітах граторулювали ОДУМ-ові за досягнення і добру співпрацю та бажали ще кращих успіхів у майбутньому.

Із письмових привітів, м. ін., було зачитано привіт від українських кооператорів. На залі були присутні Омелян Плешкевич, голова Світового Кооперативного Руху і Роман Мицик, голова Ради Централі Українських Кооператив Америки. Каса "Самопоміч", яка тісно співпрацює із організаціями молоді, із привітом склала 1.000 дол. на виховні потреби ОДУМ-у з нагоди 30-ліття.

Під час вечірій після кави відбулися концер-

тові виступи. Ансамбль бандуристів, під керівництвом Євгенії Косогор, виконав дві точки: "Тиха вода", закарпатська народна пісня, і "Жито, мати", народна пісня. Ансамбль танцюристів "Метелиця", під керівництвом і хореографією Івана Іващенка, виступив з двома танцями: "Переяславка" і "Дівчинонька по гриби ходила" (інсценізований танець). До праці з ансамблем, зокрема з дівчатами, недавно прилучилася Алла Половецька, колишній член ансамблю Вірського. Танцюристам акомпанювали на акордеонах 12-літній Павло і батько Олексій Пошиваник. Струнний ансамбль, під керівництвом Віктора Войтихова, відіграв "У циганському таборі" Ошайти, "Юшку" Дейстрета і Франсі, та "Марш ОДУМ-у — Ми об'їхали землю навколо" Григорія Китастого. Гості були захоплені мистецькими виступами, що виявили довготривалими оплесками.

Тяжче було розібрati враження знавців, зокрема колишніх керівників цих ансамблів. Тут був балетмайстер Микола Осовський, колишній керівник ансамблю "Метелиця", один з учителів теперішнього керівника. Видно, що його колишній труд марно не пропав. Молодші ентузіясти, яким він зумів прищепити любов до українського народного танцю, продовжують та далі несуть у світ українську культуру. Анатолій Луппо, ініціатор та один із промоторів організування ОДУМ-у в Чікаго, який завжди стремів до досконалості у мистецькій діяльності, напевно більш критично прислухався до точності, нюансів та виконання, як бандуристів, так і струнного ансамблів, бо ж він був організатором і першим керівником струнного ансамблю. Після відїзду Г. Китастого, Анатолій Кузьмович був керівником ансамблю бандуристів понад одинадцять років, а велика частина репертуару обох ансамблів була ним розписана, опрацьована і вивчена. Струнний ансамбль, що він колись започаткував, записав себе в історію, видавши дві довгограючі платівки, на які ансамбль отримав прихильну рецензію, а це завдяки молодим музикантам та теперішньому керівникові Вікторові Войтихові. До розвитку та праці з мистецькими одиницями в

**Струнний Ансамбль
ОДУМ-у Чікаго.
Керівник Віктор Войтихів
(1980 р.)**

60-их роках багато спричинилися, між іншими, Дмитро Грушецький та Данило Завертайло, якого колись називали "незамінним організатором".

Праця філії залежала у великій мірі від голови філії та управи. Як активним був голова, активною була управа, активною була й філія.

На цьому святі були присутні колишні голови ОДУМ-у, за винятком двох, які й далі є активними членами "одумівської родини" та української громади, а їхні діти, маючи приклад батьків, ідуть їхнім шляхом. Представлені були:

Олександр Луппо, перший голова, член ансамблю бандуристів і член управи корпорації "Свобода", ціль якої є придбання й утримання будинку ОДУМ-у;

Павло Коновал займає керівну позицію в УБ-Союзі, член президії філії УККА, та голова корпорації;

Олексій Коновал є директором Школи Українознавства при парафії св. Володимира, де він також учителює;

Олексій Пошиваник, член президії філії УККА, секретар каси "Самопоміч";

Василь Коновал, член ансамблю бандуристів та вчитель української школи;

Микола Скиба, член ансамблю бандуристів та керівник однієї української радіопрограми;

Володимир Косогор, член ансамблю бандуристів;

Іван Іващенко, керівник ансамблю танцюристів "Метелиця";

Віктор Войтихів, член ансамблю бандуристів, керівник струнного ансамблю, член дирекції Каси "Самопоміч".

Члени філії ОДУМ-у Чікаго займають різні становища в ЦК ОДУМ-у та Головній Раді. Із Чікаго Головній Раді ОДУМ-у США очолювали три члени: Д. Завертайло, О. Пошиваник і В. Войтихів.

Представлені були голови корпорації "Свобода": А. Шидогуб, Л. Ботвин, В. Косогор, В. Мирutenko, Ф. Ревенко, В. Котенко і П. Коновал. Товариство Одумівських Приятелів — жіночий відділ, очолювали О. Масловська, В. Косогор, Н. Ревенко та П. Завертайло.

На бенкеті між гостями були: пані Раїса Мороз, яка недавно із сином поселилася в Чікаго, д-р М. Харкевич, голова відділу УККА штату Іллінойс, та панство Самбірські, керівники найстаршої української радіопередачі в Чікаго, які раз на місяць дають 10 хвилин для одумівської місячної радіопрограми.

ЖЕРТВОДАВЦІ НА РАДІОПРОГРАМУ "МОЛОДА УКРАЇНА"

(За січень 1981 р.)

Євгенія і Тиміш Таборовські	\$30.00
п. Чіх	25.00
Марта Савченко	20.00
Свансі IGA	20.00
Степан Чабан	10.00
Марія Критюк	10.00
Катерина і Богдан Мусій	10.00
Ольга й Іван Нагорні	10.00

За фінансову підтримку всім широко дякує

**Головна Виховна Рада
Коша Старших Виховників ОДУМ-у
в Канаді**

**Танцювальний Ансамбль ОДУМ-у Чікаго
"Метелиця". Керівник Іван Іващенко (1980 р.)**

Крім Каси "Самопоміч", разом з привітом склали свої пожертви для виховної праці ОДУМ-у: Українська Щадниця "Певність" — 250 дол., парафія православної катедри св. Покрови — 150 дол., д-р Ілля Мула — 100 дол.; по 50 дол. — парафії православного собору св. Володимира і св. Софії та Союз Українок Америки, відділ Алли Горської; по 30 дол. — Олекса Пелюхівський та Тетяна й Андрій Шкrebці; по 25 дол. — Ератство Колишніх Вояків Першої Української Дивізії, українська католицька парафія св. Йосифа та Український Братський Союз.

Привіти прислали: Союз Українських Адвокатів, СУМА, спортивне товариство "Леви", кооператива "Самопоміч", УНСоюз, Школа Українознавства "Рідна Школа", видавничий комітет творів Р. Завадовича, дитячий хор "Молода Думка", редактор журналу "Українське козацтво", редактор журналу "Молода Україна" Леонід Ліщина, філія ОДУМ-у Гошен-Елкгарт, Індіана, та голова ОДУМ-у США Андрій Шевченко.

Пан Михайло Таран з Індіані, майстер різьблення, подарував філії велику вирізьблену емблему ОДУМ-у.

Кожен член ОДУМ-у, члени мистецьких оди- ниць філії та добродії ОДУМ-у отримали на пам'ятку цього вечора ювілейний жетон мистецької праці Миколи Сідельника, голови філії ОДУМ-у.

Приємний вечір в не дуже формальний атмосфері, закінчився веселою забавою, де молодь і душою молоді гості танцювали до пізньої години.

ПРИВІТАННЯ

Голові Ц.К. Організації Демократичної Української Молоді (ОДУМ)
Вельмишановному Панові Вікторові Педенку.

Вельмишановний Пане Голово!

З нагоди 30-ої річниці вельмикорисної праці ОДУМ-у Братство св. Володимира в Торонто широцердечно вітає у Вашій особі всю нашу славну молодь, що перебуває в лавах ОДУМ-у.

Цілий ряд додатніх факторів сприяв цій успішній праці. Найголовнішим із них був той, що на всіх провідничих становищах у цій молодечій організації стоять здебільшого наші молодші брати і сестри, в значній мірі вихованці нашої катедри — батьки цієї молоді. Здобувши середню, а згодом і вищу освіту в Канаді чи США, вони пам'ятали заповіт нашого безсмертного Кобзаря, який закликав нас словами: "І чужому научайтесь, своє не цурайтесь". Цим гаслом керувались виховники ОДУМ-у. Виховання молоді вони твердо і послідовно провадили в національному і релігійно-моральному дусі, щоб ці юнаки і дівчата, здобуваючи освіту в державних англомовних школах, пам'ятали "хто вони і чиї вони діти".

Другим додатнім фактором у успішній праці одумівської молоді була підтримка і всебічна допомога старшого громадянства, об'єднаного в ТОП-і — Товаристві Одумівських Приятелів. Не менш важливою була допомога ОДУМ-у жіноцтва, так молодшого, як і старшого.

Годиться при цьому згадати, що керівники ОДУМ-у на протязі 30-ліття його існування не захоплювалися модерними течіями на зразок християнства, а стояли на становищі, що релігійно-моральне виховання нашої одумівської молоді на вірних синів і дочок нашої Української Православної Церкви є невід'ємною частиною виховавчого процесу з цією молоддю.

У проводах наших Українських Православних Церков у Канаді і США є представники ОДУМ-у: д-р Юрій Криволап і О. Шевченко в США, інж. Петро Родак у Канаді.

Великим позитивом у праці ОДУМ-у є журнал-місячник "Молода Україна", що виходить систематично протягом 30 років. Добре педагогічний журнал містить на своїх сторінках виховні матеріали, як також на літературні, історичні теми, не цурається церковно-релігійної тематики.

Приємно згадати, що з ініціативи ОДУМ в США проводиться збірка на побудову пам'ятника першому Митрополитові відродженої УАПЦ Василю Липківському. Наше Братство відгукунулось на заклик цей свою пожертвою в сумі 400 доларів.

Великим позитивом у праці ОДУМ-у є радіопрограма "Молода Україна", яка у своїх передачах кожної суботи відгукується в етері на актуальні питання української дійсності, як на Рідних Землях, так і країнах нашого поселення. Відрадним фактом є і те, що в радіопересиланнях беруть участь не лише одумівці на провідних становищах, але і їхні діти — юнаки і дівчата.

Не можна також при цьому не згадати корисної праці з нашою молоддю пані Валентини Родак, як диригента Катедрального хору та керівника одумівського ансамблю бандуристів, як також чисельну групу нашої молоді — танцюристів, з якою вже протягом довгих років провадить успішну працю п. Микола Балдецький, в чому допомагають йому його доньки.

Як бачимо, ОДУМ задовольняє всесторонні зацікавлення молоді та її потреби, щоб виховати з них добрих українців і водночас добрих горожан Канади чи США.

R. CHOLKAN & CO. Ltd.

2190-B Bloor St. W. — Toronto, Ont.

INSURANCE FOR: FIRE, AUTO, LIFE

УСЯКОГО РОДУ АСЕКУРАЦІЇ ВІД ВОГНЮ,

НА АВТА, ВІД КРАДЕЖІ, НА ХАТУ.

Телефонуйте до

ЯРОСЛАВА КОВАЛЯ

Tel.: 763-5666

Наші завдання на майбутнє у праці з одумівською молоддю:

1. Сприяти посиленню у неї любови до свого народу, його милозвучної мови, бо мова це душа народу, сприяти закріпленню в молодечих душах нашої молоді любови до своєї Рідної Української Православної Церкви з її звичаями та традиціями, як духової опікунки нашого народу на протязі тисячолітньої історії церкви, що з нею тісно пов'язаний розвиток нашої культури.

А для цього всіляко заохочувати нашу молодь вживати в своєму родинному оточенні, при зустрічах і в праці молодечої організації, в стінах нашої Катедральної громади виключно українську мову.

Не цуратись української мови і поза межами свого оточення, бо інакше це сприятиме у нашої молоді вироблення почуття меншевартості, що нікому з нас не робить чести.

Стремімо до того, щоб уся наша молодь одумівська стало читала свій одумівський журнал "Молода Україна", подавала на його сторінках новини з життя своєї молодечої організації та ділилась своїми думками про здобутки і можливі недоліки в її праці.

2. Нашим спільним обов'язком є допомагати керівництву ОДУМ-у залучити до лав ОДУМ-у якнайбільшу частину тісії нашої молоді, що з різних причин є поза лавами організаційного життя української молоді.

3. Сприяти дружнім відносинам одумівської молоді з молоддю інших молодечих організацій українців, бо всі вони є дітьми українського народу.

4. Молодим батькам корисним буде набути в ОДУМ-і "Порадник Одумівця" частина I і II. Там вони знайдуть дуже цікаві матеріали, які допоможуть у вихованні у їхньому родинному вогнищі їхніх дітей.

У 30-річчя успішної праці ОДУМ-у, Братство св. Володимира висловлює щиро сердечну подяку всім керівникам ОДУМ-у за їхню вельмикорисну, часто повну посвята працю з нашою молоддю.

Нехай Милосердний Бог обдарує Вас усіх і всіх тих, що допомагали Вам у цій праці, своїми ласками та щедротами пошле Вам усім добре здоров'я і допоможе Вам і надалі у Вашій праці з нашою дорогою молоддю.

І до тебе, дорога нам усім українська молоде звернення нашого братства. Ти наше майбутнє. Від того, як виховають тебе твої батьки, церква наша, українська школа та твоя молодечча організація ОДУМ, буде залежати твоє майбутнє, твоя постава до життя, до свого народу, сином чи доночкою якого ти є. Буде залежати твоя поставка до проявів духового життя. Чи потонеш ти в чужому морі, чи збережеш себе як нащадок українського народу. Учись, збагачуй себе здобутками науки, бо це буде потрібне тобі, але при цьому не забувай про те, хто ти є.

Пам'ятай заповідь Божу: "Шануй батька твого і матір твою і добре тобі буде"! Шануй своїх батьків, які нічого не шкодували, щоб підготовити тебе до самостійного життя. Не забувай і про тих, що допомагали твоїм батькам у цьому завданні:

нашу церкву, школу, молодечу організацію. Будь вдячний їм за це і не поривай з ними зв'язку. І добре тобі буде.

На знак широти тих наших слів Братство св. Володимира прохаче Провід ОДУМ-у прийняти від Братства скромну пожертву з нагоди Ювілею в сумі 50.00 дол., як також для Вашої домівки табличко українських письменників-класиків.

З любов'ю у Христі,

Михайло МУХА
(Голова Братства)

29. 5. 1980 р.

ВШП. О. ХАРЧЕНКО
Голова ОДУМ-у в Канаді
Торонто, Онтаріо

Високоповажаний Пане Харченко!

Головна Управа Об'єднання Прихильників Державного Центру УНРеспубліки в Канаді вітає Вас і все Ваше членство з нагоди святкувань 30-ліття ОДУМ-у.

Ми високо оцінюємо Вашу освідомлючу працю з українською молоддю: через співи, танці і Вашу виховничу працю Ви утримуєте серед нашої молоді любов до України, її минулого, давнього і новітнього, та зміцнюєте свідомість її принадлежності до української нації.

Сподіваємося, що й надалі ОДУМ-івська молодь піде правдивими шляхами і допоможе у майбутньому визволити український народ з московської окупації та відновити незалежну Українську Демократичну Республіку.

Поможи Вам, Боже, у Вашій праці!

З правдивою пошаною і щирим привітом

За Головну Управу Об'єднання Прихильників
ДЦ УНР в Канаді:

Д-р Г. Янішевська, голова
Д-р З. Плітас, кор. секретар

4. XII. 1980 р.

ARMADALE MEAT PRODUCTS LTD.

НАЙКРАЩІ М'ЯСНІ ВИРОБИ

В ТОРОНТО Й ОКОЛИЦІ

Крамниця при вул. Блюр коло Джейн
Власник ІВАН ЛЕХНОВСЬКИЙ

2404 Bloor St. West
Toronto, Ontario M6S 1P9

Tel.: (416) 767-3424

Микола РУДЕНКО

ЛЮБЛЮ ЛЮДЕЙ

*Люблю людей. Але моя любов
Клубком кривавим запеклась у грудях.
Оглянуся — і помічаю знов:
Чогось істотного бракує в людях.*

*Так мало непогорблених, прямих,
Окрілених високою метою.
І хто нас визволить від нас самих —
Від страху перед правдою святою?*

*Хоч сенс народження нам не ясний
(Життя для нас — лише сліпий випадок)
Пірнаємо у марення та сни,
Шукаючи в собі козацький спадок.*

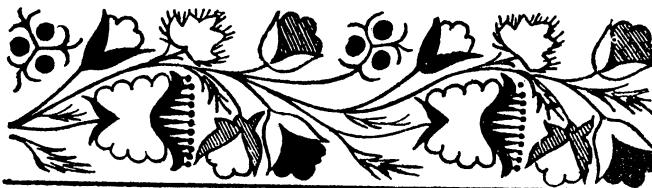
*Душа — неначе випалений лан
А наше діяння здається грою.
У кожному ворується титан.
Ta він ховається під машкарою.*

*Ми наше тіло — щедрий автомат —
Ще не навчили духові служити.
Для нього в світі безліч є принад —
I автомат для них звикає жити.*

*Він душу павутинням заснує,
Покличе не до істини — до моди.
Титан вмирає. А натомість є
Машина, що шукає насолоди.*

*Дивлюсь в історію нову й стару —
Усюди чвари й зрада неодмінна...
Чи ти зумієш здерти машкару,
Коли тебе покличе Україна?*

(Із збірки "За гратами", 1980)

ПОПРАВКА

В листопадовім числі журнала, в листі жертвовувачів на сплату та умеблювання таборового будинку на оселі "Україна" мало бути — Василь Шийка, Клівленд, 50.00 дол.

Микола ВІРНИЙ

ПРОБУДЖЕННЯ

*Чи чуєш, сестро, рано-вранці,
Як лине спів пташок з полів?
Кидають бранці ланці,
Посилюють дашок з голів...*

*Збуджений снами клопітними,
Встаю і бачу блуд буття...
Дарма, співаю разом з ними.
Цілує мили: труд-життя!*

У річницю відходу у вічність

ГЕНАДІЯ СОЙКА

У дев'яту річницю трагічної смерти св. п. Генадія Сойка, замість квітів пересилаємо \$20.00 на пресовий фонд "Молодої України".

П. Вітолль і Ніна Кузьменко
Лондон, Онт.

Щиро дякуємо!

Редакція і адміністрація "М. У."

3 поминального обіду по св. п. СЕРГІЄВІ КРИВОЛАПУ

Учасники поминального обіду по бл. пам'яті Сергію Криволапові в Австралії склали, замість квітів на могилу покійного, пожертву на "Молоду Україну" (23.40 дол.), "Українські вісті" та "Нові дні". Всі пожертви переслав п. Бовкун.

Усім жертвовувачам щира подяка!

Редакція і адміністрація "М. У."

О. П.

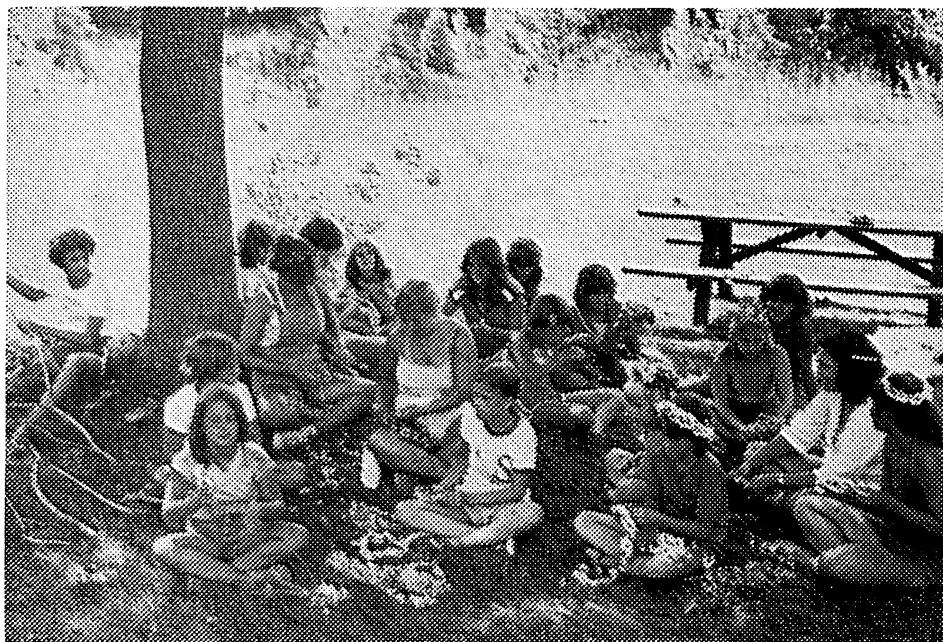
ПЛЕНАРНІ НАРАДИ ОДУМ-У

В суботу 27 грудня 1980 року в Чікаго відбувся пленум філії ОДУМ-у середніх штатів Америки. Крім місцевих, на пленум приїхали провідні члени ОДУМ-у з Міннесоти, Елкгарт-Гошен. Детройту та активні обсерватори зі сходу США та Канади.

Після звітів та дискусії, зокрема на тему, як покращати працю ОДУМ-у та повернути до активності колишніх активних одумівців і членів Товариства Одумівських Прихильників, учасники приготували ряд пропозицій Головній Раді ОДУМ-у США.

На пленумі, яким провадив Віктор Войтихів, 1-ий заступник голови ОДУМ-у США, було присутніх 32 особи. Всі висловили бажання відвувати такі самі пленуми кожного року — під час зимових шкільних вакацій.

**ЗРОБІТЬ ПРИЄМНІСТЬ і користь
Вашим дітям — пошліть їх літом
на один із таборів ОДУМ-у!**

Дівчата плетуть вінки на Івана Купала на виховно-відпочинковім таборі, присвяченім 30-літтю ОДУМ-у.

Оселя "Україна",
липень 1980 р.

ДО УЧАСНИКІВ 14-ГО ТАБОРУ ВИХОВНИКІВ ЮНОГО ОДУМ-У ІМ. ТРИДЦЯТИЛІТТЯ ОДУМ-У

ОСЕЛЯ ОДУМ-У "УКРАЇНА", ЛОНДОН, ОНТАРІО, СЕРПЕНЬ 1980 Р.

МОІ ДОРОГІ МОЛОДІ ДРУЗІ!

Цього року минуло 30 років як 18-го червня 1950 року група української молоді, яка опинилася поза межами своєї Батьківщини-України в місті Нью Йорк, США, створила Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ). Творцями ОДУМ-у були Ваші батьки, які, переживши страхіття Другої світової війни та терору червоного і брунатного тоталітаризму, відчули потребу існування незалежної, молодіжної організації, яка обороняла б та пекала демократичні традиції та ідеали українського народу. Святкуючи сьогодні наше тридцятиріччя, ми одноразово й вшановуємо пам'ять багатьох наших попередників, які дали ідейний та організаційний початок для нашого Об'єднання, бо без їхньої муравленої праці в минулому не було б сьогодні ОДУМ-у, не відбувався б сьогодні і цей 14-ий з черги Табір Виховників Юного ОДУМ-у.

Ви з'їхались на цей табір з усіх закутів США і Канади, бо відчули потребу навчитись як працювати і виховувати молоде покоління. Бути виховником, уміти передати своє знання молодшим, любити своїх друзів та шанувати своїх опонентів — не є легкою

справою. Вдосконалення оточення, в якому людина живе, працює і творить, є досить повільний і тяжкий процес, але ті, які його осiąгають — стають на голову вище своїх супротивників. На цьому таборі, Ви, як і сотки Ваших попередників, зробили перші кроки в цьому напрямку. Я більш ніж певний, що Ви досягнете свою мету, яку Ви встановили для себе. Пам'ятайте, що майбутність належить молодим, але тим молодим, які його творять, а не тільки споживають. Тож, будьте творцями, а не споживачами! Нехай Вам в цьому напрямку помагає Бог!

Д-р Юрій КРИВОЛАП СВП

Комендант

ДОРОГІ ДРУЗІ!

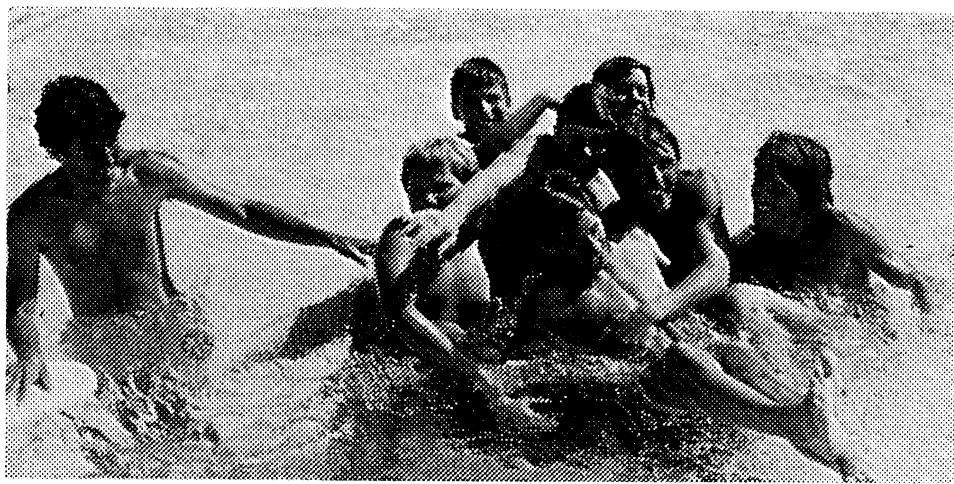
Тридцять років тому група ідейних людей зійшлася в Нью-Йорку і створила нову молодечу організацію — Об'єднання Демократичної Української Молоді. В той час багато так званих "досвідчених" людей передбачали, що ця організація не проіснує і п'ять років. Але сьогодні ОДУМ входить в "трійку" молодіжних організацій, разом з Пластом і СУМ-ом і стоїть на високім рівні

поміж ними. Одним із досягнень, якими ОДУМ може гордитися, є те, що ці два тижні ми відбуваємо чотирнадцятий з черги Табір Виховників Юного ОДУМ-у. І якраз цей табір відзначився тим, що він присвячений Тридцятиріччю нашої прекрасної організації — ОДУМ! Ви, учасники, маєте надзвичайну честь брати участь в цьому таборі, який відзначає багатогранну історію нашої молодіжної організації.

Мені особисто було надзвичайно приемно провести час і попрацювати з Вами протягом цих останіх двох тижнів. На цьому таборі Ви мали можливість розвивати Ваши фізичні і ментальні здібності та в той самий час навчитися не тільки про ОДУМ, як виконувати обов'язки Виховника Юного ОДУМ-у, але і про самих себе.

Будучи учасниками цього табору, Ви зробили перший крок відповідальності. Від часу, коли Ви станете Виховниками Юного ОДУМ-у, Ви будете нести той тягар відповідальності не тільки перед роями юнаків і юначок, з якими Ви будете працювати, але також і перед ціллю організацію. Ви будете обличчям організації. Це є дуже важливі обов'язки перед Вами. Пам'ятайте, що Ви, сьогоднішні Виховники Юного ОДУМ-у, є завітрішні провідники цієї організації і тому старайтесь якнайкраще задовільнити ці вимоги.

Членам команди дякую за дру-

В басейні на другому спортивому таборі: Павло Гуйтан, Віктор Юхименко, Борис Харченко, Тарас Василенко, Михайло Симаговський, Володимир Тимошенко, Гриць Близнюк і Тарас Павлюк.

Оселя "Україна", 12.7. 1980
Фото Юрія Швеця

жню співпрацю. Було приємно і легко з Вами працювати.

Учасникам бажаю всього найкращого в науці, праці в ОДУМ-і та в щоденному житті.

Андрій ЩЕВЧЕНКО СВП
2-ий Заступник Коменданта

МОІ ДРУЗІ!

Велика праця була і є щоденним механічним рушієм! Ви, учасники 14-го Табору Виховників, щойно почали свою працю. Майбутність ОДУМ-у залежна від авангарду теперішніх виховників. Тобто, Ви, учасники Табору Виховників, повинні перебрати виконавчі функції в ОДУМ-і.

Програма Табору Виховників затверджує та поширює Ваше знання про ОДУМ, його організаційну структуру, суспільно-громадське вироблення, піонерку та інше. В сучасному періоді, виховникам наших тaborів виховників належить важливе місце в наших піснях про майбутність ОДУМ-у. Ви, як виховники, працюватимете по філіях, літніх таборах, спортивих та мистецьких групах! Зацікавлення дітей у великій мірі залежатиме від якості вашої праці. Юнацтво, з яким ви будете працювати, буде майбутністю ОДУМ-у.

Ви в короткому майбутньому досягнете віку, коли переберете відповіальність за різні ділянки праці в ОДУМ-і. Ступінь виховника Юного ОДУМ-у є лише першим кроком у мандрівці до височин в ОДУМ-і. Я хочу наголосити, щоб ви використовували

набуті знання в таборах виховників у вашій праці в ОДУМ-і. Серйозність майбутності є у ваших руках!

Бажаю Вам щастя, здоров'я і гарних успіхів у продовженні Вашої праці!

Іван БЛИЗНЮК СВУ
Старший Бунчужний

світі. Я їх пробувала навчити усе, що могла. І я дуже хочу знову бути виховницею.

Я також завжди хочу триматися гарного українського товариства. Я думаю, що я буду працювати із ОДУМ-ом, то я завжди буду мати це товариство.

Юля ІХТИАРОВ
Філадельфія, США

ЧОМУ Я ХОЧУ БУТИ ВИХОВНИКОМ

З того часу, як мені було сім років і я була у таборі, я полюбила це життя. Я проводила цілі літа у відпочинковому таборі, із того часу, коли мені було 7 до 14 років. Я дуже багато у цих таборах навчилася не тільки від виховників, а й від старших приятелів. Але на таборах найголовніше є виховники. Вони мусять вчити дітей і забавляти в той самий час. Треба малих дітей зацікавити у роботі, але також треба, щоб у той самий час щось навчилися. Виховниці мають бути із дітьми 24 години. Вони мусуть тримати порядок.

Я думаю, що я була б доброю виховницею, бо я люблю працювати із малими дітьми. Але найголовніше є те, що я б хотіла ім дати ту науку, що дали мені мої виховники, як я була меншою. Я навчилася як жити дружно. Я думаю, що я це знання можу передати меншим дітям. Я цього року мала нагоду бути помічницею виховниці у таборі в Нью-Йорку. Я працювала там два тижні і мені це найкраща праця в

ХОЧУ СТАТИ СТАРШИМ ВИХОВНИКОМ-ПРОВІДНИКОМ

Я хотіла б бути Старшим Виховником Провідником, бо мені подобається брати участь в ОДУМ-і. Якщо я стала б Старшим Виховником Провідником, тоді я зустрічала б багато українців при цій праці. Як Старший Виховник Провідник я могла б займати посаду в команді на відпочинкових та виховних таборах. Тоді я іншим передавала б ті знання, які я навчилася. Я хочу, щоб майбутня українська молодь мала ті самі нагоди іздити на табори і товаришути з українцями, що я мала.

Якщо я стала б Старшим Виховником Провідником, тоді я старалася б найбільше, щоб дати ті самі нагоди іншим. Я вже в ОДУМ-і дев'ять років і хотіла б продовжити мою принадлежність у цій організації. На мою думку, найкращий спосіб продовжувати цю принадлежність є постаратися, щоб колись стати Старшим Виховником Провідником.

Марта КОХНО
Чікаго, США

**Команда виховно-відпочинкового табору, присвяченого
30-літтю ОДУМ-у.**

Перший ряд зліва: Наталка Коновал — писар, Лариса Яскевич — бунчужна, Сузанна Якута — заступник коменданта, перший тиждень,

Віктор Швець — комендант і Павло Лисик — бунчужний.

Другий ряд: Віктор Ліщина — обозний, Юрій Павлюк — інструктор від плавання і рятувальник, Леонід Ліщина — дорадник. Відсутній Василь Тимошенко — заступник коменданта, другий тиждень.

Оселя "Україна", липень 1980 р.

ЧОМУ Я ХОЧУ БУТИ ВИХОВНИКОМ

Я хочу бути виховником Юного ОДУМ-у, щоб я міг мати свій гурток на таборах ОДУМ-у.

Як я був молодшим, я любив бути на таборі і брати участь в одумівських зайняттях. Тепер я хочу виховувати менших дітей, щоб вони мали ту саму нагоду, яку я колись мав.

Я також хочу бути виховником у моїй філії в Детройті, бо там є брак виховників. Я хочу помагати філії ОДУМ-у, і взагалі українському народові.

На таборі також платять виховникам гроши і мені не пошкодило б мати трохи грошей. Там також є добра нагода познайомитися з гарними українськими дівчатами. Це чому я хочу бути виховником в ОДУМ-і.

Михайло Василенко
Детройт, США

ОДУМ-ІВСЬКА ПРАЦЯ В ТОРОНТО ЗА 1980-1981 Р.

Перевибори нової управи філії відбулися 18-го березня 1980 р. На голову було обрано Петра Критюка.

Кожного місяця, раз або двічі у місяць, управа відбуває засідання. На цих засіданнях обговорюється проект праці на наступні три місяці, допомога в праці Юного ОДУМ-у, плян різних імпрез, поїздок тощо.

Юний ОДУМ починає свою працю у вересні. Заняття відбуваються щосуботи від 2:30 до 4-ої години по обіді. Часом, коли спортова зала вільна, в суботу хлопці займаються спортом від 4-ої до 5-ої години. Минулого року дівоча відбіванкова дружина мала свою практику в середу вечором від 6:30-8:30.

Під час заняття Юного ОДУМ-у ми проходимо програму, влаштовуємо гутірки, переводимо спів, спорт, ходимо на прогулянки, беремо участь в різних імпрезах із

іншими організаціями та робимо ручні вправи.

Одумівський ансамбль бандуристів ім. Гната Хоткевича, який нараховує понад 20 осіб, і є під диригентурою пані Валі Родак, у 1980 році виступав на наступних імпрезах:

- 18 січня, участь у дні Сладощини в канадській школі;
- в місяці лютому брали участь в 9-му музичному фестивалі;
- в березні брали участь у Святі Шевченка при Катедрі;
- участь у Великоднім чайнім прийнятті на запрошення Союзу Українок Канади;
- 26 травня, разом із дівочою частиною Катедрального хору, виступали на забаві, спонзорованій Товариством Української Опера.
- 1-го червня члени виступали на закінченні виховної праці в Юному ОДУМ-і.
- від місяця вересня до кінця року:

Український День на оселі Київ. 50-ліття Об'єднання Українців Канади.

70-ліття Зброї.

Поїздка на концерти в міста Бері і Брадфорд.

30-ліття журналу "Нові дні".

30-ліття ОДУМ-у.

Дівчата співають в Катедральному хорі. Фото бандуристів є в Катедральному календарі, 1981 р. Цього року ансамбль святкує 15-ліття свого існування.

Даліше, філія хоче подати, коротко, зміст своєї праці:

Січень — дівчата подавали на столи на Йорданській Вечері. ОДУМ брав участь у коляді на Катедрі. Юний ОДУМ святкував Ялинку (19-го січня).

Лютій — Юний ОДУМ мав змагання "флоргекей" разом із СУМ-ом (23-го).

Березень — 15-го, Юний ОДУМ мав спортивний день, приїхали філії із Лондону, Ошави, та Ст. Кетерінс.

— Свято Тараса Шевченка, ОДУМ був гостпідarem. Керівники цього свята були Василь Тимошенко, Віра Харченко, та Віктор Ліщина. Наталка Сандул прочитала реферат.

— на збірках Юного ОДУМ-у діти вчилися робити писанки.

Квітень — 18-го, філія зоргані-

зувала забаву "Товариський Вечір".

— ОДУМ подарував Владиці Миколаєві ризи.

Травень — 3-го, ОДУМ влаштував забаву, та запросив українське громадянство, пригравала оркестра "Соловей".

— 31 — Юний ОДУМ мав поїздку до зоопарку.

Червень — 1-го — Юний ОДУМ мав офіційне закриття виховної праці, з обідом та концертом.

Літом — була перерва. — Одумівські табори тривали 8 тижнів.

Жовтень — 5-го, ОДУМ брав участь у посвяченні пам'ятника в "Українськім Канадійським Парку" для Українських Канадійських вояків.

18-го — Юний ОДУМ брав участь в "Дні гри" разом із СУМ-ом та Пластом у парку.

21-го — 7:30 вечора, філія влаштувала перші збори фотографічного клубу.

31-го — філія влаштувала забаву з нагоди Свята Архистратига Михаїла, пригравала оркестра "Соловей".

Листопад — 1-го, Юний ОДУМ святкував Свято Архистратига Михаїла.

7-го ТОП мав свої річні збори.

14-го — філія разом з ТОП-ом зорганізували забаву з нагоди 30-ліття ОДУМ-у.

15-го — ОДУМ організував панель разом із молодечими організаціями в інституті Св. Володимира, на тему "Наши молодечі організації в 21-му столітті".

22-го — Юний ОДУМ мав прогулянку до "Роял Онтаріо Вінтер Фер".

Грудень — 5-го, філія зорганізувала фільмовий вечір.

20-го — Юний ОДУМ мав прогулянку на "Онтаріо Плейс", після того всі пішли ковзатися на льоду.

Січень 1981 — 13-го, філія привітала Владику Миколая з Новим Роком. — Філія пожертвувала 100.00 на Катедральну коляду.

Кожної суботи радіопрограма "Молода Україна" оголошує громадські імпрези.

Управа Філії ОДУМ-у

Торонто

ПАВЛО МИГАЛЬ ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ

Бл. п. Павло Максимович Мигаль

З глибоким жалем ділимося сумною вісткою, що 18-го січня 1981 р. несподівано відійшов на вічний спокій бл. пам'яти Павло Максимович Мигаль. Ця сумна вістка огорнула жалем не тільки родину, приятелів, знайомих, але всіх українців Клівленду і околиць.

Народився, покійний 25 червня 1926 року на Полтавщині. Невблаганна смерть вирвала з наших рядів щирого патріота, українця - соборника. Павло М. Мигаль — ініціатор створення ОДУМ-у в Нью Йорку, та перший голова Головної Управи ОДУМ-у США, виявив великі здібності в організаційній і виховній діяльності.

По приїзді з Нью Йорку до Клівленду став членом УРДП, та в короткому часі став головою осередку УРДП Клівленду. Брав активну участь в церковному і громадському житті, став провідною особою в численних організаціях.

Покійний був заслуженою і шанованою людиною у православному соборі св. Володимира в Парма, Огайо. Тому відправаджували його на вічний спокій величаво і численно. У похоронному заведенні Колодій-Лазута, при великій кількості присутніх, були відправлені панахиди, які перевів митрофорний протоієрей С. Ганкевич, дяк І. Марчинюк, при участі церковного хору під диригентурою Я. Сідельника.

Ранком 21-го січня 1981 року тіло покійного було перевезено

до православного собору св. Володимира, Парма, Огайо, де було відслужено чин похорону.

На цвинтарі Бруклін Гайтс відбувся останній чин похорону, прощальне слово над відкритою могилою сказав Іван Норка.

Поминальний обід відкрив молитвою митрофорний протоієрей С. Ганкевич. Зі споминами виступили близькі земляки: митр. протоієрей Ф. Коваленко, І. Мілько, від церковної громади і братства С. Габель, і М. Лещук як давній приятель. Старший син покійного Віктор — згадав широко повчальні слова свого тата бл. пам'яти П. М. Мигаля. Пан П. Сокіл залишив всіх присутніх скласти в пам'ять покійного пожертви на нев'яну чий вінок. Із загальної збирки, на бажання родини, виділено 50.00 дол. на "Молоду Україну". Пан І. Норка склав подяку від родини всім: за пожертви, за квіти та за участь у похороні. Молитвою закінчився поминальний обід.

Покійний залишив у глибокому смутку дружину Олю, синів: Віктора з дружиною Лесею, Павла, Івана, доньку Ніну Кострик з чоловіком Нестором і внучку Наталку.

Хай же Милостивий Господь Бог прийме душу бл. п. Павла в свої небесні оселі, а американська земля буде легкою. Хай сниться тобі рідна Полтавщина.

Пам'ять про Павла М. Мигаля назавжди буде серед нас.

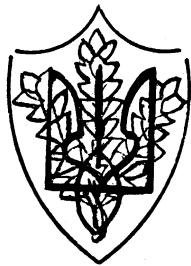
Вічна Йому Пам'ять!

Присутній

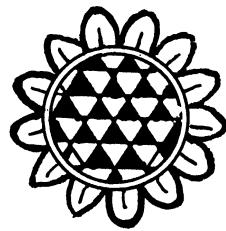
ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо щиру подяку всесесному митрофорному протоієрею С. Ганкевичеві, дякові І. Марчинюкові, церковному хорові під диригентурою Я. Сідельника за відслуження панахид і чину похорону, всім друзям і знайомим за квіти, за пожертви та всім тим, що чим-небудь допомогли в похоронах і віддали останню пошану нашому бл. пам'яти чоловікові, батькові і дідусеї П. М. Мигалю.

Дружина ОЛЯ
сини — Віктор, Павло, Іван
донька — Ніна, зять — Нестор
невістка — Леся
внучка — Ніталка

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

ВІДЗНАЧЕННЯ СВЯТ ДЕРЖАВНОСТИ І СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ В ТОРОНТО

(Уривки з торонтонських тижневиків)

Відділ Комітету Українців Канади в Торонто як кожного, так і цього року відзначив гідно Свято Державності і Соборності України. 22-го січня з участию представників своїх складових організацій та репрезентантів міста Торонто і уряду провінції Онтаріо вивісив на міському ратуші синьо-жовтий прапор.

Концерт відбувся в неділю 25-го січня в Мессеї Голл о год. 6-ї веч. з багатою і по-мистецькому виконаною програмою.

В. С-кий
(“Новий шлях”, 7. 2. 1981)

**

Від імені Міської ради і мейора вітав присутніх радний Василь Бойчук. Ансамбль бандурристів ОДУМ-у під керуванням пані Валентини Родак треба вітати з постійним зростанням його програми і виконання.

(“Томін України”, 4. 2. 1981)

**

...В годині 6-ї ввечері відбулась Святочна Академія Концерт у найбільшій торонтонській концертovій залі Messi Голл, що її заповнила Українська Громада, старші і молоді та шкільна молодь у своїх організаційних одностроях.

Велика сцена концертової залі прикрашена написами дат, національними прапорами і численними гербами поодиноких міст України — роботи знавця таких справ — Павла Харидчака, манила очі присутніх.

В годині 6-ї на залі загриміли барабани і вирушив вперед до сцени відділ молоді у гарних одностроях і з прапорами в руках, що викликало бурю радісних оплесків публіки. Похід з прапороносцями вийшов на сцену і уставився на переді. За ними уставився Ансамбль Бандурристів ім. Г. Хоткевича з бандурами в руках — і хор “Бурлака”, всі в гарних жупанах темно-малинового кольору і їх диригент Олег Хміль.

На залі усе затихло, бо зачинається концерт.

Великий хор “Бурлака” співає маєстатичний державний гімн “О Канадо” в українській мові, що його, стоячи і з радістю вислухали усі присутні.

Голова Комітету Українців Канади д-р Орест Рудзік привітав усіх присутніх коротким словом і просив їх пом’януть всіх героїв, що своє життя віддали за волю України, однохвилинною мовчанкою.

Друге привітальне слово — від Управи міста Торонта — виголосив старший радний Василь Бойчук, підкреслюючи, що Управа міста ставиться завжди прихильно до змагань Українців — здобути волю своєї Батьківщини.

Ансамбль Бандурристів ОДУМ ім. Г. Хоткевича, у гарних строях, виконав під диригентурою своєї учительки В. Родак, композицію Г. Китаєвого “Гомін степів” дуже успішно — в чистому звучанні бандур, в належному темпі і в прекрасній динаміці багатострунних інструментів, за що публіка нагородила його схвальними оплесками.

Цей же Ансамбль супроводив своїми бандурами наступну точку концерту “Марш Української Молоді”, сл. п. І. Багряного, муз. Гр. Китаєвого, що його співав чоловічий хор “Бурлака” при Станиці І-ої Української Дивізії УНА під диригентурою О. Хміля, і гарно виконав в належнім маршовім темпі із солістами — Андрієм Сорокою (баритон) і Ст. Кривеньким (бас), — а далі і другу пісню “Повій вітре” (народна пісня) в обрібці В. Ступницького. І “Марш Української Молоді” і “Повій вітре” відспівав хор “Бурлака” при супроводі Ансамблю Бандурристів з великим мистецьким успіхом.

(“Наша мета”, 1. 2. 1981)

**

У програмі концерту також виступали: письменник У. Самчук з доповіддю, дівочий хор “Веснівка” — диригент К. Кондрацька, солістка О. Макогон — сопрано, і монтаж В. Скорупського, підготований В. Довганюком “Над Києвом золотий гомін”, був виконаний молодю.

MI

КОЛИСКОВА — ARPEGGIO

Місяць яснесьенький
Промінь тихесьенький
Кинув до нас.
Спи ж ти, малесьенький,
Пізний бо час.

Любо ти спатимеш,
Поки не знатимеш,
Що то печаль;
Хутко прийматимеш
Лихо та жаль.

Сором хилитися,
Долі коритися;
Час твій прийде
З долею битися, —
Сон пропаде...

Місяць яснесьенький
Промінь тихесьенький
Кинув до нас...
Спи ж ти, малесьенький,
Поки є час!

Леся Українка
(Із циклу "Сім струн")

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

(1871-1913)

**Доповніть речення і будете більше знати
про життя і творчість нашої поетеси
Лесі Українки.**

Чекаємо, юнодумівці, на ваші відповіді.

1. Леся Українка народилася в містечку Звягелі на _____.
2. Лесина мама, відома українська письменниця, називалася _____ і була з роду _____.
3. Лесина мама писала під прибраним ім'ям _____.
4. Леся Українка написала свій перший вірш, коли їй було всього _____ років.
5. Лесин перший вірш називався "_____".
6. Справжнє ім'я Лесі Українки було _____.
7. Перша збірка Лесиних поезій, яка вийшла у 1893 році, називалася "_____".
8. Ще в дитинстві Леся захворіла на _____.
9. Померла Леся Українка 1913 року в Сурамі на _____.
10. Похована велика поетеса в Києві на _____ цвинтарі.

Гурток "Веселі часи" на виховно-відпочинковім таборі, присвяченім 30-літтю ОДУМ-у.

Перший ряд зліва: Юрій Бендер, Михайло Василенко, Борис Харченко, Віктор Юхименко і Василь Сеник.

Другий ряд: Андрій Шевченко, Михайло Симаговський, Тарас Ліщина (виховник), Ігор Лисик і Павло Пошиваник.

Оселя "Україна", 24 липня 1980 р.

ПОДЯКИ

Члени одумівського ансамблю бандуристів ім. Гната Хоткевича (під керівництвом В. Родак) висловлюють щиру подяку всім батькам, які допомагали під час виступів, а саме: на концерті в місті "Бері" (29. II. 1980), на концерті з нагоди 30-ліття ОДУМ-у (30. II. 1980) і на святі Державності і Соборності України (25. I. 1981). Особливу подяку складаємо голові ТОП-у м. Торонто — Мих. Лебединському, голові управи анс. бан. — Ів. Корцеві та членам — П. Родакові, Я. Юхименкові, В. Антикові та паням Зіні Корець, Зіні Антик, Нелі Світайло і Ліні Дрозд.

Дякуємо також за похвальні слова дописувачеві О. Кошеві ("Молода Україна", січень 1981, ч. 296).

**З НАГОДИ 30-ЛІТТЯ ОДУМ-У
НА ВИХОВНУ ПРАЦЮ ОДУМ-У В ТОРОНТО
СВОЮ ПОЖЕРТВУ СКЛАВ ШАНОВНИЙ
ОЛЕКСА ВІДАВ.**

ЩИРА ПОДЯКА

МОЛОДЬ — МАЙБУТНЄ НАЦІЇ!

**Допомагайте молоді морально і
матеріально. ОДУМ потребує
Вашої помочі!**

ПРОЛОГ

НАПРОВЕСНІ

Уривок з нововиданої книжки "Українські ноці" або "Родовід генія" Єжи Єнджеєвича. Переклад із польської Євгена Рослицького.

У другій половині березня тисяча вісімсот двадцять п'ятого року на правобережній, наддніпрянській Україні тривали докучливі сльоти. Зима була гостра і довга, а тепер, напровесні, усе раптом змінилося. Повіяв теплий південний вітер, настала відлига. Круки й орли сідали на могили, мокли на дощі й крякали без упину, немов би намагалися приневолити небо вилити ще більше дощу. Червоноперсі снігурі й коричнево-жовті дрозди, стрибали по гілках дерев, а садові вівсянки, як звичайно, пурхали на оборі поміж худобою.

У Кирилівці, що лежить на півдорозі між Черкасами та Уманню, ранок двадцять першого березня нічим не відрізнявся від інших ранків минулого тижня. Вночі розгулявся сніговій, сиплючи мокрим сніgom, що тут же танув і наповняв рови й доли каламутною водою. Ідуши вранці до своїх звичайних зайнятів, люди заташувалися болотом.

В одній з хат край села, за шибами малого віконця, усю ніч миготів вогник свічки. Уже й день настав, а у вікні все ще блимав малесенький вогник.

Була то стара убога хата, що причілком виступала аж навулицю. На обору вела хвіртка в плоті, а з-за плоту виглядало кілька столітніх груш і яблунь. На хаті сіріла солом'яна стріха й чорнів грубий комин. До хвіртки прилягали косі ворота, а поруч росла верба з усохлим верхом. За вербою стояла կлуня, а оподалік, на узбіччі похилиго пагорбка, простягнувся вишневий садок. З-поміж дерев садка виглядала пасіка.

За садом розляглась левада, а за левадою долина. Долиною протікав вузенький струмок, оброслий гущею в'язів, калини та верб. Ще далі за пагорбком розлігся шмат поля, обгорнутий смугою смерекового лісу.

Внизу до стін хати прилягали низькі прильби. Від подвір'я над прильбою звисав низький дашок.

Всередині хата складалася з довгих сіней, просторої та, хоча й не зовсім ясної, але вибіленої кімнати і малої комори. На покутті висіла ікона, прибрана рушником, вишитим червоною і синьою заполіччю, а перед іконою горіла свічка. Під вікном стояв невеличкий стіл, а далі бодня, тобто бочівка з віком. Лавки були чисті, а земля добре втоптана й вимазана глиною. На полицях видніла старанно розкладена всяка всячина. В одному куті стояла розмальована скриня, а на причіпку — діжка на хліб. На кілку під стелею висіли пучки різноманітного зілля.

**

На солом'яних нарах у коморі, прикритий баранячим кожухом, лежав кріпак Григорій Шевченко.

Якось під кінець листопада він вирушив із чумацькою валкою до Києва. А у грудні, коли повертається додому, захопила зима. Він простудився і захворів так сильно, що додому привезли його вже безсилим і майже непритомним.

Пролежав він так два місяці. Кашляв, задихався, харкав і поволі чахнув.

Чумаки, що повернулися з ним разом, розказували про морози й сніговій, які безупинно дошкуляли їм під час подорожі. Григорій був би витримав усе оте, коли б був краще зодягнений. Але кожушина, що мав її на собі, давно вже перестала гріти: діра на дірі, лата на латі.

(Продовження в наступному числі)

Єжи Анджеєвич

ЩЕДРИЙ ПОДАРУНОК

Шановному Пану ОЛЕКСІЮ ВІДАВУ за ЩЕДРИЙ ПОДАРУНОК на підтримку Ансамблю Бандуристів ім. Г. Хоткевича і на фонд видання платівки, члени Ансамблю широсердечно дякують.

Вашим подарунком, Шановний Добродію, Ви, нас — молодих бандуристів, які люблять українську пісню і бажають ширити її красу, — підбадьорили і заохотили до дальшої праці.

Бажаємо Вам міцного здоров'я!

В. Родак — керівник ансамблю

О. Маркус і В. Корець — заступники

Слухайте радіопрограму ОДУМ-у
“МОЛОДА УКРАЇНА”

з радіовисильні

СНІН НА ХВИЛЯХ FM 101

в Торонто

КОЖНОУ СУБОТИ

від 6:00 до 6:30 вечора

Керівництво:

Головна Виковна Рада Коша Старших
Виковників ОДУМ-у в Канаді.

**СПИСОК ВІРШІВ, ДРУКОВАНИХ НА СТОРІНКАХ ЮНОГО ОДУМІВЦЯ В ЖУРНАЛІ
"МОЛОДА УКРАЇНА" ВІД СЕРПНЯ 1976 Р. ДО СІЧНЯ 1981 Р. ВКЛЮЧНО**

Це чис. 247-296. Разом 50 чисел. Липневі-серпневі — подвійні числа.

Рік	Число	Назва вірша	Автор
1976	247	ОСІНЬ	— О. ОЛЕСЬ
	248	—	— **
	249	БЕРІЗКА	— О. КОБЕЦЬ
		УЖАЧОК	— Н. ЗАБІЛА
	250	ЗВИЧАЙНІ СЛОВА	— М. ПРИГАРА
		ЛИСТОПАД	— Н. ЗАБІЛА
		ОСІНЬ	— П. ГРАБОВСЬКИЙ
	251	ЙДЕ КОЛЯДА ДО НАС	— Р. ЗАВАДОВИЧ
		ГРУДЕНЬ	— Н. ЗАБІЛА
1977	252	СИЛА ДУХУ	— Б. ГРІНЧЕНКО
		ЩЕДРИЙ ВЕЧІР	— ЩЕДРІВКА (з нотами)
	253	У ЗИМКУ	— Л. УКРАЇНКА
	254	ХТО ВОНА?	— Л. ГЛІБОВ
	255	ПЕРЕМОГА	— Л. УКРАЇНКА
		ЯК ОКСАНА ПИСАНКУ ПИСАЛА	— Н. МУДРИК-МРИЦ
	256	НАЙДОРОЖЧА НА СВІТІ	— В. ДАНИЛЕНКО
	257	—	— **
	258	СЕРПЕНЬ	— Г. ГРИНЕНКО
	259	ГРУПІІ (скоромовка)	— В. ЛАДИЖЕЦЬ
		ДО ШКОЛИ	— П. ГРАБОВСЬКИЙ
		ЛІТО ДО ПОБАЧЕННЯ	— В. БИЧКО
	260	ЖОВТЕНЬ	— Л. КОВАЛЬЧУК
		ОСІНЬ	— В. СОСЮРА
	261	ОСІНЬ	— Я. ЩОГОЛІВ
	262	ОЙ У САДУ, САДУ	— КОЛЯДКА (з нотами К. Стеценка)
		ТРЕБА ДУШУ ГАРТУВАТИ	— В. ВОРСКЛО
1978	263	БІЛІ ГУСИ ЛЕТИЛИ	— К. ОВЕРЧЕНКО
		З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ	— П. СТЕП
		НАЩАДКАМ	— В. ЯРОШ
	264	В ПАМ'ЯТЬ ПРОРОКІВ	— С-ч
		НАД РІЧКОЮ СЛУЧЧЮ	— А. ШПАК
	265	КОЛИСЬ НАШУ РІДНУ ХАТУ	— Л. УКРАЇНКА
		НА РОКОВИНИ ШЕВЧЕНКА	— В. ЧАЙКА
	266	ВЕСНА	— Д. ЧАЙКА
	267	РІДНА МАТУСЯ	— Л. ПОЛТАВА
	268	МИНУВ НАВЧАЛЬНИЙ РІК	— Г. ЧОРНОБИЦЬКА
	269	РІЧКА	— М. РИЛЬСЬКИЙ
		НЕ МОЖЕ СКАЗАТИ	— Д. СОЛОВЕЙ
		ХМАРКИ СУКНІ ПОВДЯГАЛИ	— О. ЗАБУЖКО
		ЩОБ БУЛО ТЕПЛІШЕ	— Б. СЛЮСАР
	270	ВЕРЕСЕНЬ	— Н. ЗАБІЛА
		ЯКБИ	— Г. БОЙКО
	271	ГРИБОК	— В. ШЕВЧУК
		ОСІНЬ	— НАРОДНА ПІСНЯ
	272	ЛИСТОК	— В. ШВЕЦЬ
		ПРО МЕНЕ	— О. ЄМЕЦЬ
		РІДНА МОВА	— І. БАГРЯНИЙ
	273	ПРО СВЯТОГО МИКОЛАЯ	— Л. ПОЛТАВА
1979	274	НА ЙОРДАНСЬКІЙ РІЧЦІ	— КОЛЯДКА
	275	УЖЕ ВЕСНЯНЕ СОНЦЕ ПРИПІКАЄ	— Л. УКРАЇНКА
		ЯК ДИТИНОЮ БУВАЛО	— Л. УКРАЇНКА
	276	ЗА СОНЦЕМ ХМАРОНЬКА ПЛИВЕ	— Т. ШЕВЧЕНКО
		СИН ДНІПРА	— М. НІКУЛІНА
	277	ВЕСНА ІДЕ	— М. БЛОКУР
		НАПИШУ Я ПИСАНКУ ДЛЯ МАМИ	— Т. СКО

Рік	Число	Назва вірша	Автор
	278	МОЇЙ МАТУСІ	— Л. КЛИМЕНКО
	279	ДІРОЧКА З БУБЛИКА	— П. РЕБРО
		ТУМАН	— В. МОРОЗ
	280	ДО СОНЦЯ Я ПІДХОЖИЙ НАХИЛЕНИЙ СОНЯШНИК ПО НЕБУ СОНЕЧКО СОНЯШНИК	— (ЗАГАДКА) — В. ТКАЧЕНКО
	281	ВИШИВАЄ ОСІНЬ	— О. ЗАБУЖКО
	282	БАРАБАН	— О. КОВЕЦЬ
		ШКОЛЯР НЕДОТЕПА	— О. ОЛЕСЬ
	283	ЗАЙЧИКА ЗЛЯКАЛИСЬ ОЙ НЕ РІЖ КОСУ (уривок)	— Г. БОЙКО
	284	ЗИМА	— В. ЮРЧЕНКО
1980	285	НА ГІРЦІ ОЙ, УЧОРА, ІЗ ВЕЧОРА	— П. ВОРОНЬКО
		ПРО ТЕБЕ, ІСУСЕ	— М. ТКАЧ
	286	В МЕНЕ ЗУБКИ ВИПАДАЮТЬ КАЗКА ПРО РУКАВИЧКУ ЛЮТИЙ	— Д. ЧАЙКА
	287	КОБЗАР ЛІЧИЛКА SETTINA	— М. ПРИГАРА
	288	—	— ЩЕДРІВКА (з нотами із збірки КОНОЩЕНКА)
	289	РУКИ МАТЕРІ	— МИТР. ІЛАРІОН
	290	ВЛІТКУ	— Г. БОЙКО
		ЩО РОБИТЬ СОНЦЕ УНОЧІ?	— П. ВОРОНЬКО
	291	ДОЩОВА ПІСЕНЬКА	— О. ЛУПІЙ
		ЯК РОБЛЯТЬ СТКУ РИБАКИ	— С. ВОЛОШКО
	292	КІТ РИБАЛКА	— НАР.
		ЯК БАГАТО ЗНАЮ Я	— Л. УКРАЇНКА (Із циклу "Сім струн")
	293	ДОПОМОГА	— **
	294	МОЛИТВА ЗА УКРАЇНУ	— О. ОРАЧ
	295	У НАС СЬОГОДНІ ВЕСЕЛО	— В. ЮРЧЕНКО
1981	296	ГЕРОЇ КРУТ ДІДІВ ПОРТРЕТ СНІГУ, ОЙ СНІГУ ЯКОГО	— М. ВІНГРАНОВСЬКИЙ
	**	**	— О. ЗАБУЖКО
			— Г. БОЙКО
			— П. ВОРОНЬКО
			— О. ОЛЕСЬ
			— М. ЩЕРБАК
			— П. ВОРОНЬКО
			— О. ОЛЕСЬ
			— **
1976	251	М. ГРУДЕНЬ	— РІЗДВЯНЕ ЧИСЛО
1977	262	М. ГРУДЕНЬ	— ”
1979	274	М. СІЧЕНЬ	— ”
1980	285	М. СІЧЕНЬ	— ”
1980	295	М. ГРУДЕНЬ	— ”
1981	296	М. СІЧЕНЬ	— НОВОРІЧНЕ ЧИСЛО
1977	255	М. КВІТЕНЬ	— ВЕЛИКОДНЄ ЧИСЛО
1978	266	М. ”	— ”
1979	277	М. ”	— ”
1980	288	М. ”	— ”
1979	283	Л. ДРОЗД	— ІЛЮСТРАЦІЯ ДО ВІРША
1980	295	Х. БРОДГЕД	— ”
1981	296	Х. ЗЕЛІНСЬКА	— ”

Подаємо цей список нашим юним читачам, щоб підкреслити кількість авторів і різноманітність тем та допомогти виховникам знайти матеріяли на відповідні свята.

Список упорядкувала В. Родак
допомагала Оксана Родак
Торонто, 1981 р.

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за різні щадничі пляні **13 – 14%**
- Дає малі і велики особисті і моргеджеві позички, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на особисті позички до \$10.000 після вимог КЮМІС.
- Має чеки особисті даром і для подорожуючих та платить 3% на чекові конта.
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду.
- Дає різні фінансові поради.
- Дає пашпортові гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугу
- Дає добре кредитові звіти
- 31 рік на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени і щадіть ще ніж Вам треба позички, малої чи великої
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.
406 Bathurst St.
Toronto, Ont. M5T 2S6
Tel.: 363-3994

BRANCH OFFICE:

2258 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1N9
Tel. 763-5575

**ЧИТАЙТЕ
“МОЛОДУ УКРАЇНУ”**

**ПОШИРЮЙТЕ
ЦЕЙ ЖУРНАЛ
МІЖ
СВОІМИ РІДНИМИ**

**І
ЗНАЙОМИМИ**

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД “МОЛОДОЇ УКРАЇНИ” ЖЕРТВУВАЛИ:

Відділ ТОП, Торонто, Онт.	\$200.00
Валентин Стадниченко,	33.48
Німеччина	33.48
Елізавета Стадниченко,	22.37
Німеччина	22.37
Петро Перч, Німеччина	16.00
Микола Мороз, Торонто, Онт.	10.00
Замість квітів на свіжі могилу св. п. Козаченка, —	
Павло і Ліна Дрозд, <td>10.00</td>	10.00
Торонто, Онт.	10.00
З нагоди 30-ліття ОДУМ-У,	
Павло і Ліна Дрозд	7.00
М. Пилипенко, Торонто, Онт.	7.00
С. Л. Терещенко, Ріджвуд,	
США	6.00
Валентина Курилів,	
Іслінгтон, Онт.	6.00
Василь Пономаренко,	
Клівленд, Огайо, США	5.00
А. Хоменко, Морисвіл, США	5.00
Михайло Лебединський,	
Віловдейл, Онт.	5.00
Едвард Стадниченко, Німеч.	4.17
Л. Одарченко, Такома	
Парк, США	3.00
А. Коваленко, Парма, США	2.00
Л. Кенан, Врайтавн, США	2.00
Й. Вертишин	1.50
А. Захарчук, Філадельфія, Па.	1.00

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1.

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

VILLAGE DELI

СМАЧНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ

фірми

СЕМИГЕНА

Крамниця на розі вулиць
Бересфорд і Блюр Зах.
в Торонто

Власник

ПЕТРО СТЕПУРА

258 Beresford Ave.
TORONTO, ONT.

Тел.: 767-3755

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

Зіна Корець, Торонто, Онт. 2
Олексій Пошиваник, Чікаго, Ілл. 1

Жертвовавцям і прихильникам
“Молодої України” щира подяка.

Редакція і адмін. “М. У.”

**

Жінка мие посуду в кухні, а
чоловік сидить біля вікна й дивиться на вулицю.

— О, ось якраз іде та дама, в
яку так залиблений Петро Лаба.

Жінка вихорем метнулася з
кухні до вікна, аж тарілку розбилася й звалила стоячу лямлу на
бігу...

— Де ж вона?

— А он пішла по хіднику.

— Ідіот, — розчаровано випалила жінка. — Так то його жінка.

— Та так, — спокійно каже чоловік. — А ти ж думала хто?

**

Приятелі між собою.

Перший: — У мене часом жінка буває така вперта, що лише стоїть на своєму.

Другий: — О, ні, у нас того немає, у нас завжди згоди. Якщо жінка є тієї самої думки, що я, тоді приймається моя думка, а якщо жінка не погоджується з моєю думкою, тоді приймається її думка. У нас рівність.

**

Дочка до мами:

— А де подівся мій купальний
костюм?

— Та я викинула, бо його геть
чисто міль з'їла.

А брат почув та ніби сам до
себе:

— Ну, то не дуже наїлася.

**

Дітки в дитсадку між собою:

— Моя мама каже, що в мене
татин ніс.

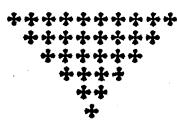
— Моя мама каже, що в мене
мамині очі.

— А в мене, — каже третя, —
моєї сестри Галі суконка.

Ціна 1.00 дол.
в США і Канаді

If not delivered please return to:

МОЛОДА УКРАЇНА
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

**ROCHESTER
FURNITURE
CO. LTD.**

ТРИ ВЕЛИКІ КРАМНИЦІ
Великий вибір хатніх меблів:
вітальнень, спалень, їдалень,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

TORONTO CENTRAL
423 College St. W. - Tel. 364-1434
TORONTO WEST
1121 Dundas St. W. - Tel. 535-1188
MISSISSAUGA
2150 Dundas St. E. - Tel. 276-4390

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів
як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST
Toronto, Ontario
Tel.: 364-4726

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

"САМОПОМІЧ"

2351 W. Chicago Ave. — Chicago, Ill. 60622 — Tel.: (312) 489-0520

видає 6% дивіденди на звичайні ощадностеві конта

- Каса "САМОПОМІЧ" видає різні роди сертифікатів від 6.5% до 10% дивіденди
- Каса видає всі роди позик на вигідні умови.

ФІЛІЇ "САМОПОМОЧІ":

На півдні міста:

1923 W. — 51st Street
Chicago, Ill. 60609
Tel.: 476-9435

На північному заході:

5000 Cumberland Road
Chicago, Ill. 60656
Tel.: 625-9830